

Tebi, ki boš jutri morda že mrlič

Tebi, neznan motorist, ki si se v ponedeljek zvečer pripeljal z mopedom iz Žabje vasi in pri hotelu Kandija zavil na novo- meški most s tako naglico, da si ravnotežje komaj komaj še ujel, pišem to pismo. In tudi tebi, lastnik fička, ki si v soboto opoldne pripeljal po Cesti komandanta Staneta na novomeški Glavni trg tako hitro, da nisi opazil belih črt na cesti, ki dajejo prednost pešcem, nato pa si dirkal čez trg kakor za stavo. Obema pišem te vrstice, saj boš ti, motorist, ali pa ti, voznik fička, morda že jutri mrlič. Potem ti naslednje vrstice ne bodo več potrebne. Danes ti mogoče lahko še pomagajo.

Pomagajo? Vidim te, kako pomilovalno si se nasmehnil ob tej besedi. Tebe, »junaka s cesti«, ki te zaradi drzne in hitre vožnje občudujejo skoraj vsi fantje v vašem okolju, tebe naj bi kdo javno pokaral zaradi neprimernosti skozi mesto? In ti, lastnik fička, ki se pred prijatelji tako rad postavljaš s svojimi izleti, kilometri in dirkami po naših cestah, si zdajle zamahnil z roko, češ, prazne marnje, takole pisanje... Oba sta polna na svoji prevoznosti. Ob ponosu in veselju pa sta pozabila, da nista sama na cesti. Ti, hitri mopedist, v ponedeljek zvečer nisi videl, kako je neka mati na mostu zadnji hipec potegnila k sebi otročička, ki je stopicljaj ob njej po hodniku; če ga ne bi s tem zavarovala, bi ga ti zbil na tla! In ti, hitri lastnik fička, prav tako ne veš za obsojajoče poglede, ki so spremljali Tvojo dirko čez Glavni trg. Eden izmed meščanov je namreč dejal sosedu: »Tale se bo kmalu zaletel!« Ni se mogoče zadržati, tvoja predrznost, pomšana z objestnostjo, postaja nevarna tebi in tvoji okolici. Divje, nevarne vožnje v naseljenih krajih niso nobeno junaštvo; tega seveda ne veš, čeprav se včasih rad tudi pobahaš, da si kot lastnik avtomobila »zelo sodoben.« Ti in hitri mopedist sta pozabila, da avtomobil, motor in marsikaj drugega še ni kultura; to je le tehnika. Brez srca, spoštovanja varnosti drugih in brez vljudnosti na cesti pa vidva in vsi vama podobni še dolgo ne boste kulturni kljub vsej tehniki.

Ne vem, če bereta in poslušata, kako utriplje življenje okolj vaju. Rad bi vama povedal le to, da so letos terjale prometne nesreče samo v našem

NAJVAŽNEJŠE: STANDARD

Dosedanje izpremembe v gospodarstvu in te, ki so še v pripravi, so skupaj s povečanjem osebnih dohodkov sestavni del uveljavljanja načel nove ustave in novega gospodarskega sistema, njun končni namen pa je: oživiti delovno organizacijo kot nosilca razširjene reprodukcije - Sprejeto stališče za delovne organizacije v gospodarstvu in družbenih službah: zagotovi naj se izplačilo nadomestila v znesku 3000 dinarjev.

Skupni plenum ObO SZDL in ObSS je v soboto, 1. avgusta, v Novem mestu po mrzlični negotovosti zadnjih dni postregel z odločno in jasno orientacijo: standardu proizvajalcev je treba posvetiti vso pažnjo in takoj povečati osebne dohodke. Na plenumu so v zvezi z zadnjimi podražitvami ugotovili, da se morajo tej nalogi posvetiti vse subjektivne sile v občini. Samo s povečanjem osebnih dohodkov lahko zagotovimo, da podražitev življenjskih stroškov ne bo prizadela standarda proizvajalcev. Plenum je po daljši razpravi sprejel pripočila, s katerimi seznanjamo javnost.

V uvodni besedi je predsednik ObSS Avgust Avbar nanizal kratek povzetek iz problematike materialnih odnosov, kakršni so v veljavi v naši družbeni ureditvi. Ko je naštel očitna protislovja v gospodarskem sistemu, se je dotaknil ukrepov, ki so bili že podzvati, da bi jih odpravili. Poudaril je, da z dosedanjimi in predvidenimi ukrepi odpravljamo obdavčitve, ki nimajo ekonomske podlage. Hkrati s tem je treba urejati tudi tržne odnose in cene. Ker smo s spremembami šele začeli, podjetja ne morejo in ne smejo (trenutno so nekatere panoge v slabšem položaju od drugih) ocenjevati stanja zgolj z osebno prizadetostjo, ne da bi upoštevala, da bo niz ukrepov še sledil.

Razstava ljudske umetnosti v Kostanjevici

Na Lamutovem razstavišču v Kostanjevici, kjer je od 11. julija razstava likovnih del Jožeta Horvata - Jakija, bodo v soboto, 8. avgusta odprli razstavo slovenske ljudske umetnosti, ki jo je pripravil Slovenski etnografski muzej v Ljubljani. Razstava bo prikazala slovensko ljudsko slikarstvo iz 18. in 19. stoletja, predvsem pa slike na steklo, poslikane panjske končnice, votivne podobe, spominske table, slikan okras na hišni opremi, ljudske stenske slike, slikarje na keramiki itd. Poseben poudarek bo dan pisanicam in raznobarnemu vezenju.

okraju že 66 življenj. Samo v juliju se je ubilo na cestah ljubljanskega okraja 24 ljudi, odraslih in otrok, domačinov in tujcev. Nepredvidnost, pri marsikom združena z vajino objestnostjo in brezsrčnostjo, je botrovala večini izmed letošnjih nesreč! Po številu smrtnih žrtev pri prometnih nesrečah prihajamo v tej najbolj črni statistiki na eno prvih mest v Evropi, hkrati pa vemo, da se bo promet na naših cestah razvijal še hitreje.

Samo v juliju se je ubilo na cestah našega okraja 24 ljudi. Ali sta prepričana, da morda že ta mesec ne bosta med njimi tudi vidva?

VAJIN SOSED
S CESTE

našega gospodarstva na tržišču v pogojih tržnega gospodarstva. Pred novimi ukrepi je bilo pod kontrolo 75 odstotkov cen, zdaj jih je še okoli 50 odstotkov, do prihodnje spomladi pa bo kontrola cen najbrž ukinjena. S tem skušamo doseči dva namena: delovne organizacije naj dobijo več sredstev za razširjeno reprodukcijo, v nacionalnem dohodku pa naj se hkrati s tem poveča delež osebnih dohodkov.

Srečanje internirancev na Mirni

Bivši interniranci, vojni ujetniki in politični zaporniki iz časa NOB z Mirne in njene okolice se bodo 10. avgusta ponovno zbrali. Zbor bo ob 19.30 na Mirni pri Bojani Kolencu. Kot na podobnih zborih bodo udeleženci tudi letos obujali spomine na vojni čas, 10. avgusta 1942 so Italijani v mirenski dolini aretirali in odpeljali 57 oseb.

bodo vodstva posameznih delovnih organizacij v investicijski zagrizenosti, kakršna se je udomačila, skušala dokazovati, da ni sredstev za povečanje osebnih dohodkov in da nas lahko rešujejo samo ročni skladi, je bilo v referatu in v razpravi poudarjeno, da se je tudi v gospodarstvu v novomeški občini sprostito precej sredstev z ukinitvijo 11-odstotnega prispevka iz dohodka v nekaterih panogah, s sprostitvijo 10 odstotne obvezne rezerve v gospodarstvu, z ukinitvijo prometnega davka za nekatere proizvode itd. Samo z ukinitvijo prispevka od izrednega dohodka (davka na pridnost) je ostalo na našem področju letos 400 milijonov dinarjev, z ukinitvijo prispevkov v družbene investicijske sklade pa okoli 350 milijonov!

Upošteva se zadnja podražitev, se bodo pri 4-članski družini, če ima 1.2 (Nadaljevanje na 3. str.)

PROGRAM

IV. RIBNIŠKEGA FESTIVALA

Poletne kulturne prireditve v Ribnici, ki jih organizira Ribniški festival - četrti po vrsti - bodo v dneh od 10. avgusta do 12. septembra. V letnem gledališču v gradu bomo lahko videli naslednje prireditve:

10. avgusta nastopi kvartet melhiških pesmi MAGNIFICO iz Skopja;

16. avgusta ob 18. uri bo promenadni koncert godb iz Ribnice in Kočevja, po koncertu zabavna prireditev;

23. avgusta ob 10. uri bo v Domu JLA otvoritev kiparske razstave akad. kiparja Staneta Jarca iz Kočevja;

29. avgusta nastopi Sentjakobsko gledališče iz Ljubljane z Jurčič-Marincevo igro JURIJ KOZJAK;

2. septembra: SLG Celje - Eugene O'Neill: STRAST POD BRESTI;

3. septembra: literarni večer slovenskih književnikov;

5. septembra gostuje Mestno gledališče ljubljansko z MALO ZEHTO;

6. septembra (ob 17. uri) nastopi Mladinsko gledališče iz Ljubljane z igro Zarka Petana STARSÍ NAPRODAJ;

12. septembra: Rulf in August Goetz: DEDINJA. Nastopi DPD Svoboda Ribnica.

Prireditve bodo v letnem gledališču v gradu ob 20. uri, v primeru slabega vremena v Domu Partizana. Vstopnice po 300, 200 in stojišča po 100 d'n (za promenadni koncert, literarni večer in mladinsko predstavo po 150, 100 in 50 din) so na voljo v knjižnici, pred predstavami pa tudi pred gradom.

ORGANIZATOR - RIBNIŠKI FESTIVAL - VABI
K CIM VEČJI UDELEŽBI!



V soboto so v Kranju slovesno odprli letošnji XIV. Gorenjski sejem. Za nas je posebno zanimiv, ker razstavlja na njem letos občina Brežice prvokrat lončarske, pečarske in pletarske izdelke, Ribnica pa se je tokrat predstavila Gorenjcem s svojo znano zbirko suhe robe. - Na sliki: Jože Keržan in prof. Miro Kugler, oblikovalca in izdelovalca lončevine, pred eno izmed razstavnih vitrin. Več o razstavi v Kranju berite na 5. strani današnje številke (Foto: Franc Perdan)

KOZJANSKO V BORBI

Proslava 20. obletnice ustanovitve Kozjanskega odreda pod geslom »Kozjansko v borbi« ob 16. avgusta letos. Na to slavje vabi Združenje borcev NOV občine Sevnica vse udeležence Kozjanskega in občane, da dostojno proslavimo to obletnico.

PROGRAM proslavljanja:

1. V nedeljo, 9. avgusta, bo slavnostna seja predsedstva Združenja borcev NOV občine Sevnica ob sodelovanju najzaslužnejših Kozjancev s sprejemom. - Proslavljanje 100-letnice gasilstva s programom (koncert godbe na pihala, vaje, zbor z govori). - Popoldne medobčinski nogometni turnir od 15. ure dalje na nogometnem igrišču za Jugotanimom.

2. V ponedeljek, 10. avgusta, šahovsko tekmovanje občinskih šahovskih ekip.

3. V sredo, 12. avgusta, občinsko streliško tekmovanje, 4. V četrtek, 13. avgusta, krometna tekma Sevnica - Krmelj.

5. V soboto, 15. avgusta, pohod mladincev po poteli Kozjanskega odreda na Planino.

6. Na dan centralne proslave 16. avgusta bo na Planini zbirališče ob 7. uri pred železniško postajo in spomenikom ZB v Sevnici. Od tu bodo odpeljali avtomobili udeležence na Planino brezplačno. Zbirališče udeležencev z osebnimi avtomobili je ob 7. uri pred domom AMD v Sevnici za Kopitarno, odkoder je tudi skupni pohod.

Tovarna zdravil KRKA spet samostojna

Pred tremi leti sta se novomeška tovarna zdravil Krka in ljubljanski Lek združila v farmacevtsko kemijski kombinat FARMIS. Večkrat smo v zadnjem letu slišali glasove, da združitve (integracija), kakršna je bila dosežena v tem primeru, ni bila plod čistih ekonomskih potreb kolektiva niti ne sad resnične dobre volje po združitvi obeh kolektivov. Zlasti v Novem mestu smo lahko ob različnih priložnostih zvedeli, da je ostalo mnogokdaj samo pri zahtevah, ko so organi upravljanja v KRKI želeli izvedeti za čiste ekonomske pokazatelje skupnega poslovanja. Ker tudi zadnji poskusi, da bi odpravili poglavitne nejasnosti in slabosti integriranega podjetja, ni uspeli (sem sodi po mnenju odgovornih predstavnikov KRKE zlasti še vedno neurejena notranja zakonodaja pod

jetja, formiranje in razdeljevanje dohodka, čvrsta organizacijska shema združenega podjetja, vedno večji stroški režije centralnih služb in pod.), je bil sprejet sklep o ponovni osamosvojitvi LEKA in KRKE. Seveda pa bosta obe delovni organizaciji poslovno sodelovali, kar je v interesu nadaljnega razvoja in uspeha obeh kolektivov.

Vreme

od 6. do 15. avgusta

Približno od 8. do 11. avgusta lepo vreme, v ostalem nestalno s pogostimi padavinami in hladneje zlasti okrog 14. avgusta. Dr. V. M.

Okrepiti materialno osnovo delovnih kolektivov

Analiza sedanjih odnosov v materialni proizvodnji in družbeni reprodukciji kaže, navzlic pozitivnim dosežkom, da je znan del družbene reprodukcije, sredstev in odločitev na tem področju še zmeraj zunaj doma neposrednih proizvajalcev oziroma organov neposredne demokracije, v aferi politične in administrativno-proračunske distribucije, kar utegne biti na vseh ravneh družbeno-ekonomskih odnosov eden izmed virov raznih negativnih pojavov in teženj.

Iz smernic za predkongresno aktivnost ZKJ

Predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj je imel nedavno zelo zanimiv razgovor s predstavniki uredni-

nih, sprejema sklepe ali smernice za njihovo postopno urejanje. Skupščina je dosedaj pomemben uspeh tudi pri razvijanju demokratičnih metod, pri razvijanju odgovornosti in spoštovanja konstruktivne delovne atmosfere v zborih in odborih. V prihodnje si bo prizadevala, da bi se še bolj usposobila, da bi naglo in učinkovito reagirala na razne pojave v javnosti in družbenem življenju sploh.

Nato je predsednik Edvard Kardelj odgovarjal na vprašanja o pomenu sprememb v gospodarskem sistemu. Med drugim je dejal, da spremembe same po sebi ne ustvarjajo nobene nove materialne vrednosti, temveč da omogočajo predvsem izboljšanje pogojev gospodarjenja, da bi delovne organizacije lahko okrepile svojo materialno bazo. Delovne organizacije naj postanejo osnovni nosilci razširjene reprodukcije, to se pravi, di jim je treba zagotoviti enakopraven in odločilen vpliv pri razpolaganju s sredstvi družbene reprodukcije. To ter določeno prerazporeditev skupnih družbenih sredstev v korist delovnih organizacij, da bi tudi to področje — družbeno reprodukcijo — vključili v sistem samoupravljanja neposrednih proizvajalcev. Ne gre pa samo za prenos sredstev, temveč tudi o odgovornosti za nadaljnji napredek in razvoj gospodarjenja.

V nadaljevanju razgovora je predsednik Kardelj opozoril na nesorazmerje med investicijami v nove objekte, kamor gre največji del sredstev, in investicijami za razvoj sedanjih zmogljivosti, kjer se razmeroma malo vlagaja. To je ekonomska pomanjkljivost celotnega našega sistema. Produktivnost dela so pri nas pogosto pojmovali bolj kot problem fizičnih napov delavcev, medtem ko je to predvsem vprašanje tehničnega razvoja, znanstvenega raziskovanja, organizacije proizvodnega procesa in

Se tri mesece nas loči od ameriških volitev. Morda beseda »nas« ni popolnoma na mestu, toda ameriške volitve niso bile nikoli popolnoma ameriške, že od leta 1932, ko je bila Amerika sredi globoke gospodarske krize in je zmagal Roosevelt, so bile stvar vsega sveta.

To velja še dvakrat bolj za letošnje. Nikoli niso bile pozicije demokratov in republikancev tako daleč druga od druge. Republikanski kandidat pridiga nekaj popolnoma drugega kot govori Johnson — najbolj verjetni kandidat demokratov.

Nikoli v novejši ameriški zgodovini ni nek kandidat govoril tako neodgovorno kot Goldwater, uradni kandidat republikancev. Znani francoski list »Le Monde« ga je ondan primerjal s šerifom, ki je pripravljen sprožiti za petelina... Goldwater je negacija (zanikanje) vsega, kar je dala in pomeni Amerika, je poudaril nek holandski častnik.

Goldwater hoče Ameriko kakršna je bila pred sto leti, ko še ni bilo močne centralne vlade, ko je vladal zakon močnejšega, ko je bila usoda ljudi odvisna od močnih posameznikov, ko še ni bilo socialnih služb, ko so Američani šele kolonizirali Zahod.

Tak predsednik bi vodil politiko na robu nevarnosti. Kompliciral bi stvari, zapletel bi se v nemogoča zunanje-politična nasprotja. Pritisnil bi na Kubo, zavlacel bi vsak sporazum s Panamo, gomilil bi orožje v Južnem Vietnamu, pretil bi Rusom in Kitajcem, govoril bi o nekakšni osvoboditvi Vzhodne Evrope. Njegovi računi bi bili po-

polnoma zgrešeni. Johnson se hoče predstaviti ameriškim volivcem kot soliden kandidat, kot predsednik, ki garantira mir in blagostanje in pomeni posebej izboljšanje tradicionalne Amerike — ne pa avanturizma, kakor ga zagovarja Goldwater.

Amerika želi solidnega predsednika

Prve dni avgusta je prišlo v Tonkinskem zalivu do manjšega incidenta. Neka severovietnamska ladja je napadla ameriški rušilec Maddox. Johnson je odredil, da se okrepi ameriška patrolna služba na morju in v zraku. Ukazal je, naj ameriške ladje in ameriška letala takoj streljajo na vsakega agresorja.

Se bo ta incident razvil v večji konflikt? Če bi bil Goldwater na krmilu, bi se verjetno lok še nekoliko napel. Goldwater bi dramatisiral ta incident. Toda v ameriški vladi ni fanatikov. Res so ondan sklenili, da pošljejo še 6 tisoč vojakov v Južni Vietnam, vendar ti pri operacijah ne bodo direktno sodelovali, nastopali bodo kot »svetovaleci«.

Ameriški zunanji minister Rusk je jasno povedal, da žele Združene države zmago miru in svobode na

svetu, a brez militarističnega divjanja. Goldwater je namreč nedavno predlagal, da bi uporabili v Južnem Vietnamu atomsko orožje — ni sicer tako, ki bi uničilo vso vegetacijo. Ta izjava je vzbudila silovit odpor po svetu. Goldwater sam jo je moral takoj zanikati. Se je v spominu Hirošima, še so sledovi ameriških atomskih bombardiranj na Japonskem. Zdjaj pa pride Goldwater in predlaga nove bombe!

Toda v letu ameriških volitev ameriški predsednik ne sme popuščati, to bi mu štel v slabo, obtožili bi ga za izdajo ameriških življenjskih interesov. Zdjaj ko je Goldwater razvil svoj program in mu dal izrazito reakcionarni značaj, zdjaj ko je velika večina republikancev glasovala zanj — zdjaj je očitno, da bo moral ta moment upoštevati tudi Johnson.

Njegov program bo prilagojen okusu in potrebam povprečnega provincialnega Američana. Goldwater je potisnil ameriško kolo bolj na desno, Johnson ga zato ne sme naravnati na levo. Bistveno je, da si zagotovi zmago, ne da bi bil zaradi tega prisiljen k večjemu puščanju.

Johnson dela koncesije, vendar ne za ceno miru in svojih osnovnih načel. Pokazati mora, da zna braniti ameriške interese od Kube do Vietnamske, ne da bi pri tem napel lok čez mero.

Prepričani smo, da bo znala ameriška vlada poravnati incident v vodah Severnega Vietnamske in da bo ta minil brez večjih posledic. To je velika želja vseh, ki mislijo trezno in se zavedajo odgovornosti pred svetom.

NAŠ AKTUALNI KOMENTAR

Štva »Vjestnik«, iz katerega povzemamo nekaj najvažnejših misli, prepričani, da bo dober koristen kazipot v predkongresni aktivnosti komunistov.

Uvodoma je dejal, da smo potem, ko je preteklo leto dni zvezne skupščine, lahko zadovoljni z doseženimi rezultati, ki jih je dosegla zvezna skupščina pri uresničevanju ustavnih koncepcij o njeni družbeni vlogi. Razvila je precejšnjo aktivnost, dala je številne pobude za obravnavanje aktualnih vprašanj našega družbenega življenja. Težišče njenega dela ni bilo na tem, da reče svoj »da« ali »ne« k predlogom zveznega izvršnega sveta in upravnih organov. Narobe: prizadevala si je, da bi samostojno postavljala na dnevni red vprašanja, ki so si ji zdela najpomembnejša, skratka, da bi postala iniciator, delovno telo, stalni delovni forum, ki vsak dan načinja odprte probleme in javno razpravlja o

tako dalje. Banke morajo biti nasproti javnosti odprte institucije (zdej so najbolj zaprte). Ostati morajo samostojne, in sicer tako, da se v njihovo vsakdanje praktično poslovanje ne bodo vmešavali državni organi, a da bodo ob enem zagotovljeni dolgoročni interesi družbe kot celote.

Edvard Kardelj se je dotaknil tudi problema nezadosti razvitih področij. Dejal je, da bi morale postati oblike pomoči učinkovite in bolj stimulative. Temeljito bi bilo treba revidirati davke na promet. Pobirati bi ga bilo treba v potrošnji, ne v proizvodnji. Udeležba nezadosti razvitih področij v

skupnem dohodku iz tega naslova bi morala biti večja kot udeležba drugih. To bi prispevalo k temu, da se komune ne bi usmerjale samo v razvijanje industrije, ker bi postale — preko potrošnje — tudi družbene službe važen činitelj gospodarskega razvoja komune.

V razgovoru je bilo načeto tudi vprašanje napačnega pojmovanja načela dohodka v družbenih službah. O tem je Edvard Kardelj med drugim dejal:

»Financiranje družbenih služb po tem načelu se je treba lotiti ne toliko z vidika notranje delitve v samih ustanovah in uporabe raznih primitivnih metod nagraje-

vanja po učinku, s katerimi kompromitirajo idejo o delitvi po delu, kot pa z vidika odnosa med družbo in ustanovo. Po mojem mnenju ni mogoče dobro zastaviti vprašanja notranje delitve, ne da bi poprej rešili odnos med družbo in ustanovo. V mnogih zavodih pa so začeli prav pri notranji delitvi. In tu pride do raznih neustreznih predlogov in vulgarizacij, tako da je videti, kot da je treba delo na primer učitelja meriti po nekakšnem zunanem učinku ali delo kakšnega funkcionarja po številu aktov.«

V nadaljevanju je predsednik Kardelj dejal, da tudi ne gre za to, da te ustanove

kratko in malo »izroček« komunam, ampak da ustvarimo fiksne stalne vire njihovega dohodka po značaju njihovega dela. Na področju družbenih služb ne moremo imeti močnejše materialne baze, kot je tista, ki jo je ustvaril naš gospodarski razvoj. Zato se mora ves sektor družbenih služb čutiti odgovornega nasproti sektorju materialne proizvodnje.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● Razen že uveljavljenega znatnega zvišanja garantiranih cen, katerih posledica bo za kakih 140 milijard dinarjev več sredstev v kmetijstvu, napovedujejo še nekaj ukrepov za napredek kmetijstva. Tako proučujejo možnosti, da bi omogočili kmetijskim organizacijam najmanjše kredite pod ugodnejšimi pogoji. Predvsem se kaže potreba po uskladitvi rokov odplačevanja s trajanjem opreme, za katero se zahtevajo krediti. Znano je, da so bili doslej ti roki prekratki in da je prav to nemalokrat povzročalo kmetijskim organizacijam velike, težko premostljive težave. Če je zaradi takih in podobnih težav ta ali ona kmetijska organizacija izkazovala poslovno izgubo, vzroki niso bili samo subjektivni, denimo posledica slabega gospodarjenja, temveč pogosto, če ne pretežno objektivni — kot rezultat neustreznih cen kmetijskih pridelkov, kratkih rokov odplačevanja kreditov in podobno.

Pristojni organi bodo proučili še letos tudi problem prevelikega zadolževanja kmetijskih organizacij. Nadalje so v pripravah zakonski predpisi za krepitev strokovnih kmetijskih služb in njihovo popolnejše vključevanje v proizvodne procese. Pripravljajo tudi nove predpise o vodnih prispevkih, ki naj bi zagotovili širše izkoriščanje sistema za umetno namakanje. Na pristojnih mestih proučujejo tudi načine kreditiranja kooperacij.

● Novi zakon o obrtnih delavcih samostojnih obrtnikov prinaša vrsto novosti in ugodnosti glede možnosti občanov, da se vključijo v obrtno dejavnost. Občan, ki izpolnjuje predpisane pogoje, ima pravico zahtevati dovoljenje za opravljanje samostojne obrti in tega mu občinski upravni organi ne smejo odreči, kajti to ni prepuščeno njihovi prosti presoji. Samostojni obrtniki smejo uporabljati dopolnilno delo drugih, največ petih delavcev, med katere štejejo

tudi ožje družinske člane, skratka vse osebe, s katerimi je sklenjeno redno ali začasno delovno razmerje. Dovoljeno je tudi poslovno sodelovanje samostojnih obrtnikov v družbenimi organizacijami. Tako sodelovanje lahko obsega tudi preskrbovanje s surovinami in reprodukcijskim materialom, dajanje predujmov in preskrbovanje kreditov ali dajanje garancij za kredite ter daja-

NAPOVEDANI NOVI UKREPI ZA NAPREDEK KMETIJSTVA

nje delovnih sredstev v uporabo samostojnim obrtnikom, ki se zavežejo za določeno proizvodnjo ali opravljanje določenih storitev. Samostojni obrtniki lahko postopoma preidejo, seveda, če to želijo, v družbeni sektor. Kadar take pogodbe ne sklene občina sama, temveč gospodarska ali kaka druga organizacija, mora občina tako pogodbo potrditi.

● V Ljubljani se je v nedeljo dopoldne začel pod pokroviteljstvom predsednika republike Josipa Broza-Tita, ki ga je predstavljala predsednica Glavnega odbora SZDL Slovenije Vida Tomšič, XV. mednarodni kongres za uporabno psihologijo. V svojem pozdravnem govoru je Vida Tomšičeva med drugim dejala, da se jugoslovanska prizadevanja za osvoboditev človeka in njegovega dela popolnoma in intimno skladajo s prizadevanji znanstvenega psihološkega dela. Naš cilj je, da bi človek ne bil objekt družbenega dogajanja, pač pa da bi postal subjekt družbenih in osebnih odnosov.

● Ziriya XI. festivala jugoslovanskega igranega filma je ugodno ocenila slovenski film režiserja Franceta Stiglica in v proizvodnji Viba-filma »Ne joči, Peter«. Film je dobil tale priznanja: srebrno areno za film, zlato areno za režijo, zlato areno za scenarij Ivana Ribiča in posebno nagrado za glasbo Alojza Srebotnjaka. Posebno toplo pa je bilo priznanje puljskega občinstva, izraženo v navdušenem ploskanju in laskavih izjavah o prisrčnosti filma. Tudi sicer ocenjujejo letošnji festival kot pregled, ki pomembno prispeva k napredku našega filma.

● V nedeljo je bilo v Pomurju tradicionalno srečanje pomurskih izseljencev. Veselega piknika na Kapeli se je udeležilo okrog 200 izseljencev iz številnih evropskih in čezmorskih dežel. Za marsikoga je pomenilo to srečanje zares enkratno doživetje. — Predsednica glavnega odbora SZDL Slovenije Vida Tomšič je priredila v torek, 28. julija, v Klubu poslancev prijateljsko srečanje s predstavniki slovenskih izseljencev, ki so na obisku v stari domovini. To srečanje je potekalo v nadvse prisrčnem razpoloženju.

● Devizni dohodek Jugoslavije od turizma je v prvi polovici leta znašal približno 14 in pol milijona dolarjev, kar je za 34 odstotkov več kot lani v istem razdobju. V prvih šestih mesecih je obiskalo našo deželo 371.000 turistov ali 50 odstotkov več kot v prvi polovici lanskega leta. Od druge polovice leta si obetamo še več, vsaj sodeč po izrednem naraščanju prošnj tujih državljanov za našo vizo.

● Jugoslavijo je obiskala delegacija japonske socialistične stranke z generalnim sekretarjem stranke Tomomijem Narito. Med svojim nekajdnevničnim obiskom je delegacijo sprejel tudi predsednik republike Josip Broz-Tito.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

● 34 udeležencev na konferenci nevezanih držav v Kalru bo sodelovalo 54 držav in sicer 27 iz Afrike in 4 iz Latinske Amerike. Jugoslavija je ena izmed predlagateljcev te konferencie. Finska bo poslala na konferenco opazovalca, morda bo storila isto tudi Avstrija.

● Petdeset let od prve svetovne vojne. Te dni je minilo pol stoletja, odkar so zagnali topovi na evropskih poljanah. V tej vojni je izgubilo življenje 1.400.000 Francozov, milijon pa je ostalo invalidov. V drugi svetovni vojni se je velika katastrofa ponovila, Francija je bila okupirana. Ves svet je trpel — zato nikoli več vojne!

● Kitajci razbili tokijsko konferenco. Ob petdesetletnici prve svetovne vojne je bila v Tokiju konferenca o prepovedi nuklearnega orožja. Kitajske provokacije so oslabilo normalno delo, delegati so se morali zaradi tega raziti. Kitajski delegati so namreč nastopili proti moskovskemu sporazumu o prepovedi atomskih poskusov. Kitajci pravijo, da je bil to ameriško-sovjetski aranžma, sklenjen brez dogovora s Pe-kingom.

● Predsednik Burgiba je pretrujen. Po nasvetu zdravnikov bo odšel tunizijski predsednik na daljši odmor. Vzrok: pretrujenost. Burgiba je ondan praznoval svoj 61. rojstni dan.

● U Tant v Moskvi. Generalni sekretar Zdrženih narodov U Tant je bil pred dnevi v sovjetski prestolnici. Tu se je sestal tudi s Hruščovom. Po svojem povratku v New York je dejal, da je Sovjetska zveza zainteresirana na močni svetovni organizaciji.

● Romunska delegacija se je vrnila. Predsednik romunske vlade Maurer se je po enotedenskem bivanju v Franciji vrnil v Bukarevano. Povedal je, da je zadovoljen s obiskom v Franciji. Dejal je, da z obiskom v Franciji je mednarodno sodelovanje na najširši osnovi. Romunija je za miroljubno sožitje z vsemi.

NAJVAŽNEJŠE: STANDARD

(Nadaljevanje s 1. str.)

zaposlena člana, povečali življenjski stroški za 3.200 din. Če upoštevamo podražitev mesa, podražitev nekaterih proizvodov v zadnjih mesecih in letu in dejstvo, da bodo višje cene olja, moke in sladkorja povzročile podražitev nekaterih drugih proizvodov, pa so življenjski stroški 4-članske družine dejansko za 5.800 din večji. Zvezni predpisi, ki nudijo 4-članski družini 2.700 din nadomestila (v našem primeru, ko je na 4-članski družini povprečno 1,2 zaposlenih 3.000 din), so zato za novomeško občino nesprijemljivi. V tem primeru se namreč 4-članski družini zmanjša standard za 2.800 dinarjev (če ima 1,2 zaposlenih), za 3.100 din če ima enega zaposlenega in za 1.000 din, če ima 2 zaposlena člana.

Na plenumu je bilo zato sprejeto stališče, naj delovne organizacije v gospodarstvu in družbenih službah zagotovijo izplačilo nadomestila v znesku 3.000 dinarjev. Sredstva za to je treba iskati z ukrepi za boljše gospodarjenje (v organizaciji dela in poslovanja, s smotrnejšo uporabo živega dela v proizvodnji, z izboljšano tehnologijo proizvodnje itd.), če pa to ni mogoče, je treba izpremeniti delitev čistega dohodka v breme skladov. Izplačilo nadomestila naj bo uveljavljeno s 1. julijem letos. Zaposlenim, ki so imeli osebne dohodke nižje od 25.000 din na mesec in so bili po občinskem odloku oproščeni plačila dopolnilnega proračunskega prispevka, je treba zagotoviti z nadomestilom tudi dopolnilni proračunski prispevek. V vseh ostalih primerih (všteti so tudi vajenci) se del nadomestila v višini najmanj 2.000 dinarjev na mesec izplača kot povečanje osebne dohodka preračunano na delovni dan, uro, mesec ali podobno enoto, pa v okviru kriterijev nagrajevanja, ki ga kolektiv uporablja.

Osebne dohodke je treba povečevati še naprej, 25.000 din na mesec pa je treba premakniti na 30.000 in več dinarjev! Hkrati s tem naj povsod povečajo študijske stipendije za najmanj 2 tisoč dinarjev, še prej pa naj upoštevajo priporočila o študijskih, ki so bila

sprejeta že pred tem. Posvetiti bivšim borcem ter omogočiti, da se bodo njihovi osebni dohodki povečali še bolj kot ostalim proizvajalcem.

V bodoče delovne organizacije ne smejo povečevati cen brez poprejšnje razprave in sklepov DS, ki naj takšne ukrepe prehtajajo predvsem in najprej kot potrošniki. Vse delovne organizacije pa naj pri povišanju cen zagotovijo načelo javnosti!

Na plenumu so posebej primerili, ko z ekonomskimi ukrepi ne bo moč zagotoviti povečanja osebnih dohodkov, načeti sklade. Posebna komisija, ki jo bo ustanovila občinska skupščina, bo presodila položaj v podjetjih, kjer ne bo izvedljiva nobena od teh možnosti in odloči-

la, ali naj intervenira družba ali pa se podjetje likvidira.

Investicijske programe, ki so v pripravi, naj zato povsod še enkrat skrbno prehtajajo in jih raje odlože, če bi začetek investicije lahko oviral povečanje osebnih dohodkov. V vseh kolektivih naj izdelajo analize o tem, koliko sredstev bodo pridobili z novimi ukrepi zveznega izvršnega sveta.

Ker bodo povečanje osebnih dohodkov upokojencev in invalidov zagotovili zvezni organi, je plenum sprejel priporočilo naj bi bili tudi njim povečani s 1. julijem letos. O stališčih in priporočilih skupnega plenuma bodo zdaj razpravljale sindikalne podružnice na množičnih sestankih.

Zalog na velikem zvonu - in v resnici!

V karanteni zaloške farme je pred tedni izbruhnila bolezen in se pričela širiti od živali na ljudi. Vsi znaki na obolelih prašičkih, starih do dvanajst tednov, so vzbujali sum na kugo. Ker pa se ta bolezen redko pojavlja, so tokrat sprva vsi prišli ob sa-pa, tembolj ker so bile živali pod stalno veterinarsko kontrolo. V splošnem presenečenju so bili sprva nemočni celo strokovnjaki, ki imajo sicer vsak dan delo s prašički in njihovimi boleznimi. Najtežja naloga je bila ugotoviti pravilno diagnozo in ustrezno ukrepati.

Dokler si niso prišli na čisto, da je nevarna bolezen res kuga, je bilo stanje zelo kritično. Grozila je katastrofa, ki bi bila usodna za več sto majhnih prašičkov v karanteni ali za celo farmo.

Kmetijska in veterinarska služba sta ob pomoči veterinarskega znanstvenega zavoda iz Ljubljane ukrepali zelo hitro in temeljito. Celotno karanteno so izolirali in uvedli najstrožji red in čistočo. Zaradi splošnega suma na kugo so 69 prašičkov, ki so bili najbolj mršavi in so imeli visoko temperaturo, izločili in tako preprečili morebitno nadaljnje širjenje te zelo nalezljive bolezni. Ker so bili prašički v samem pitlišču že cepljeni, ni bilo nevarnosti, da bi se tam bolezen razširila, zato so cepili prašičke v karanteni. Sama karantena je bila zaprta 22 dni, 4. avgusta pa so jo, ko

je nevarnost bolezni že popolnoma minila, znova odprli.

Seveda je škoda, ki se je napolnila z govoricami ljudi, neprimerno večja od dejanske, omenjene med prejšnjimi vrsticami. Pojav kuge še nikoli ni razveselil ljudi, najsi je šlo za tako imenovano »črna smrta« pri živalih ali pri ljudeh. Deloma je torej razumljivo, da so ljudje hitro pograbil kost in vanjo vgriznili, za kar jim je dal povod že sam pojav bolezni. Nerazumljivo in neodgovorno pa se zdí natolecevanje na račun družbene reje živali, kakršna je organizirana na farmi v Zalogu. Govorice so se raznesle po vsej ožji Dolenjski. Prišlo je celo tako

Bencinska črpalka tudi v Sevnici

V Sevnici bodo letos zgradili bencinsko črpalko. Sredstva zanjo so zagotovljena in dela naj bi bila zaključena do oktobra. Mesto je bilo sedaj brez črpalke. Lastniki motornih vozil so se morali oskrbovati z gorivom v Krškem ali pa v Radečah. Oboje je precej od rok in tudi ceste so slabe. Nova črpalka je v Sevnici potrebna tudi za razvoj turistične prometa. Razen tega izredno hitro narašča število avtomobilov med domačini, ki vsi po vrsti želijo, da bi imeli črpalko v bližini.

Traktoristi so tekmovali

Društvo kmetijskih strojnikov v Novem mestu je pred kratkim priredilo že tretjo tekmovanje svojih članov. Mladi traktoristi so tekmovali v Draškovcu pri Sentjernej, pomerili so se pa v teoriji, oranju in spretnostni vožnji. Tekmovanja se je udeležilo štirinajst traktoristov, od tega en mladinec. Zmagal je Jože Cvelbar z Grma, ki je zbral 261 točk, drugi je bil Ivan Centa iz Sentjerneja (259), tretji Franc Zoran iz Klevevca (253) in četrti Franc Tavčar (250). Med mladinci se je izkazal Nace Bratkovič iz Sentjerneja (249 točk). Navedeni tekmovalci se bodo udeležili okrajnega tekmovanja traktoristov, ki bo ta mesec v bližini Ljubljane. -mtr-

Mar potrebuje industrija res vajence?

Letos je v novomeški občini za uk na razpolago 218 učnih mest: 40 za avtomehanike, 7 za strugarje, 25 za strojne ključavničarje, 12 za kleparje, 2 za orodjarje, 3 za vodovodne instalaterje, 2 za avtoelektričarje, 11 za elektromehaničarje in elektro monterje, 19 za trgovce, 23 za gostince, 4 za uslužnostno obrt, 3 za krojače, 25 za zidarje, 20 za tesarje, 15 za mizarje, 5 za pečarje, 1 za pleskarja in 2 za knjigovozne.

Do konca julija je bilo od prej naštetih razpoložljivih učnih mest zasedenih 40, prostih pa 178. Za prosta delovna mesta je bilo prijavljenih 83 kandidatov. Zategadelj, ker mladina sili v nekatere poklice bolj kot v druge, je bilo med 83 prijavitelji 15 takšnih, ki ne morejo v uk. Med temi se jih je prijavilo za uk v trgovini 9 več, za uk v frizerski in šiviljski stroki pa 6 več kot je na razpolago učnih mest. V celoti je še vedno 94 učnih mest nezasedenih.

Zelo preprost zaključek je, da mladina, ki zapušča osnovno šolo, ne kaže zanimanja za uk. Hkrati s tem pa nastaja tudi vprašanje ali je tolikšno število učnih mest za stari obrtniški način priučevanja sploh v skladu z industrijsko razvitojso novomeške občine? Razen v uvodu naštetih učnih mest za trgovino, gostinstvo in uslužnostno obrt razpisuje domala vsa ostala učna mesta industrija. Zakaj tako? Vajenec, ki naj bi postal industrijski delavec, se bo v vajeniški šoli učil 3 leta. To, česar se bo učil v vajeniški šoli, je precej drugačno, marsikdaj pa tudi nasprotno temu, kar bo spoznaval in se učil na delovnem mestu v industrijskem podjetju. Ko bo končal uk, ne bo imel znanja, ki ga zahteva od njega proizvodnja v tovarni, hkrati s tem pa se ne bo mogel zaposliti kot obrtnik. Tak način priučevanja traja cela tri leta, kar je zelo dolgo, vajencu pa privzgoji doberšen del obrtniške mentalitete, ki nam že sicer v razvijajoči se industriji, ki še nima tradicije, povzroča precej škode. Zakaj torej ne razmišljamo o ustanovitvi industrijske šole, ki bi odpravila slabost vajeniškega izobraževanja in šolala industrijskega delavca, kakršnega industrija potrebuje?

Nadomestila za povišanje življenjskih potrebščin v sevniciški občini

Občinska skupščina Sevnice je v zvezi z zadnjim povišanjem cen poslala delovnim organizacijam priporočilo, v katerem predlaga, naj bi le-te povečale osebne dohodke po naslednji lestvici: delavci in uslužbenci, katerih osebni dohodki so manjši od 40.000 dinarjev, naj bi prejeli 2.500 dinarjev nadomestila za večje življenjske stroške, tisti zaposleni, ki prejema-jo od 40.000 do 60.000 din do-

hodkov, naj bi dobili 2.000 dinarjev, tisti pa, ki zaslužijo več kot 60.000, pa 1.500 dinarjev nadomestila. Vsaka delovna organizacija oz. zavod pa naj bi sklepal o tem še posebej in uskladi višino nadomestila s svojimi možnostmi. Za sredstva bo najteže kmetijski zadrugi Sevnica ter občinski upravi, h kateri spada tudi šolstvo. Pomagati si bodo morali s prido-

Pod do Radeč ali Krškega je prav vsakomur odveč.

NA tobačnih poljih v jugovzhodni Srbiji, kjer imajo s to rastlino posejanih več kot 15.000 hektarov, pričakujejo rekordne donose. Na številnih poljih pričakujejo povprečen pridelek 1200 do 1500 kg na ha oziroma 15 odstotkov več kot lani.

»ZACIMBA - SOLINE« - PORTOROŽ, prehrabna industrija in proizvodnja in predelava morske soli in
»GOSAD« - LJUBLJANA, Prečna ul. 4 - proizvodno in trgovsko podjetje

obveščata vse svoje poslovne prijatelje, da sta se združila v enotno podjetje z nazivom

droga

prehrabna industrija
PORTOROŽ

SEDEZ DROGE je PORTOROŽ št. 95, telefon 73-110, 73-118. ZUNANJETROVINSKI ODD. ima sedež v LJUBLJANI, Prečna 4 (ex »Gosad« - Ljubljana) telefon 37-018.

ODKUPNI ODD. ima sedež v LJUBLJANI, Prečna 4, tel. 32-878. DROGA PORTOROŽ ima po Sloveniji razpredeno mrežo odkupnih postaj za odkup zdravnih zelišč, gozdnih sadežev, sadja in zelenjave, in sicer:

v MOSTU NA SOČI - tel. 13 in 17
v GRADISCU PRI KOZINI pošta OBROV - tel. 5
v LJUBLJANI, Prečna - tel. 31-330
v NOVI MESTU, Slakova 8 - tel. 21-255
v SREDISCU OB DRAVI - tel. 3
Odkupne postaje DROGE Portorož odkupujejo vse vrste zdravnih zelišč in gozdnih sadežev. Zahtevajte cenike in pojasnila. Proizvodnjo odvija DROGA Portorož na obratih:
- »ZACIMBA« - Portorož, Seča št. 112 - tel. 73-132
- »SOLINE« - Portorož, Seča - tel. 73-110 int. 05
- »SUDEST« - Gradisce pri Kozini, pošta OBROV - tel. 5
- »SUDEST« - Središče ob Dravi - tel. 3
- »JELKA« - Vrhnika - tel. 70-067
- »POMOŽNE DEJAVNOSTI« delavnice Portorož, Seča - tel. 73-110 int. 05
- »PROIZVODNJA ŠAMPINJONOV« - Portorož, tel. 73-110
- »GOSAD« - Stična, pošta IVANČNA GORICA - tel. 15 a

ŽIRO RACUN DROGE PORTOROŽ pri NB PIRAN - 602-111-1-788
DEVIZNI RACUN DROGE PORTOROŽ pri NB LJUBLJANA - 600-11-61806-250-464

DROGA PORTOROŽ se priporoča cenjenim odjemalcem, ter nudi svoje kvalitetne proizvode v prepričanju, da boste hitro in kvalitetno postreženi.

droga PORTOROŽ

(ex Zaciimba Soline Portorož, ex Gosad Ljubljana)

Po zgodovinskih poteh na Gorenjsko

Ob dnevu vstaje 22. julija je organizacija ZB Smarjeta izvedla množični izlet svojih članov po zgodovinskih krajih Gorenjske. Najprej so se ustavili v Rašici, ki je bila med vojno popolnoma požgana, zdaj pa je obnovljena, si ogledali spomenik in nekdanje borbene položaje. Menili so, da bi imela vas s tako preteklostjo lahko boljše in bolj urejen spomenik. V Rudnem in Dražgošah so si ogledali vse hribe in doline, kjer so bile hude bitke z Nemci januarja 1942. V Dražgošah so poiskali domačina, ki so mu Nemci naen-

krat ubili tri brate in očeta, sam pa je zbežal. Ta jim je obširneje pripovedoval o dražgoški bitki. Izletnike je zlasti zanimala Bičkova skala, kjer je padlo v hudih bojih 7 partizanov in veliko sovražnikov. Pot je vodila čez Jelovico proti Bohinjskemu jezeru, nato pa na Bled. Na Bledu so si ogledali jezero, grad in muzej. V Begunjah so obiskali znameniti muzej NOB. Tu so zvedeli za mnoga zverinstva in mučeništva, o katerih so dokumenti shranjeni v muzeju. Spetoma so videli tujce, ki so taborili ob cestah in že-

leznicah (žal naši ljudje v tujini nimajo takih ugodnosti), nato pa so se vrnili domov. Hvaležni so šoferju avtobusa »Gorjancev« iz Novega mesta, ki jih je srečno popeljal na dolgo pot po Sloveniji.

Krajevna organizacija ZB Smarjeta tudi vabi na odkritje spomenika NOB v Skoecjanu. Spomenik bodo odkrili 9. avgusta, slavnost pa bo združena s proslavo.

Na novomeškem sejmišču precej živahno

3. avgusta je bil na novomeškem sejmišču običajni večji sejem za prašiče in govejo živino, ki je bil še kar dobro obiskan. Naprodaj je bilo 627 manjših in 6 večjih prašičkov ter 163 glav goved. Od tega je bilo prodanih 446 prašičkov in 88 repov živine. Manjši pujski so veljali od 6.000 do 10.500 din, večji od 11.000 do 21.000 din, voli od 360 - 405 din kilogram žive teže, krave od 260 do 335 din kg ter mlada živina od 280 do 420 din. Novomeška Mesarija je odkupila za zakol 12 glav, vse ostalo pa so pokupili zasebniki za plem.

SK SLOVENIJALES
maloprodaja stavbenega pohištva

Na GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU v hali D za Akademskim kolegijem smo odprli skladišče z malo prodajo stavbenega pohištva. Tam lahko nabavite vrata in okna priznanih proizvodnih podjetij, ravno tako tudi vse vrste parketa ter melanit in lesomal plošče.

Kdo lahko prejme republiški dodatek?

Ta dodatek je skupščina SR Slovenije s posebnim zakonom priznala udeležencem in aktivistom NOV izpred 9. septembra 1943, če jim je to dvojno priznano, njihov sedanji mesečni dohodek pa ni večji od 45.000 dinarjev

Zakon o pokojninskem zavarovanju (od 1. januarja 1958) aktivnim zavarovancem — udeležencem NOV izpred 9. septembra 1943 — ni prinesel olajšav, ampak je le uredil vprašanje njihovega upokojevanja. Pokojnino so po tem zakonu začeli prejemat moški, ki so dopolnili 55 let in ženske, ne mlajše od 50 let, če so imeli najmanj 15 let pokojninske dobe, od tega pa najmanj 10 let delovne dobe. Mlajši borci in aktivisti so bili po tem zakonu lahko upokojeni le tedaj, če so dopolnili prej navedeno pokojninsko in delovno dobo in niso bili zaradi šibkega zdravja več sposobni opravljati dela na svojem delovnem mestu, ali se zmovali zaposliti. Pokojnino jim je priznala posebna komisija po 172. čl. ZPZ pri izvršnem svetu republiške skupščine.

Kasnejši zakon (Ur. list FLRJ šte. 27/59) je v pokojninski sistem vnesel tudi določilo, da pripada zaposlenim in zavarovancem, torej udeležencem in organiziranim delavcem NOV izpred 9. septembra 1943, posebni dodatek, če imajo tako delo priznано v dvojnem trajanju. Dodatek je pripadati tistim, ki so imeli npr. 1. oktobra 1962 do 26.400 dinarjev mesečnih osebnih dohodkov. Pri bivšem okrajnem oziroma sedanjem komunalnem zavodu za socialno zavarovanje v Novem mestu je bilo z območja štirih dolenskih občin vloženi za ta dodatek 921 zahtevkov. Ker so se osebni dohodki zaposlenih uvaževali tega dodatka medtem povečali, se je število upravičencev občutno zmanjšalo, tako da so bili v letošnjem juniju le še 204 taki, ki so prejeli posebni dodatek.

Kakor smo navedli, je zakon o pokojninskem zavarovanju vseboval ugodna določila za upokojevanje borcev NOV. Pokojninske osnove so se z ustreznimi predpisi vedno prilagajale povečanim življenjskim stroškom, tako da je bil udeleženec NOV (izpred 9. septembra 1943) uvrščen v VI. zavarovalni razred s povprečno pokojninsko osnovo 21.300 dinarjev. Če mu je bila priznana osebna pokojnina, je dobil udeleženec NOV iz leta 1942 za 20 let pokojninske dobe polno pokojnino, prav tako pokojnino pa je dobil udeleženec NOV iz leta 1943, vendar pa je moral imeti 24 let pokoj-

ninske dobe. Prvoborcem je za polno pokojnino zadostovalo že 19 let pokojninske dobe. Pokojnina je znašala s posebnim dodatkom in povečanjem zaradi podražitve kruha 23.300 dinarjev.

Komunalni zavod za socialno zavarovanje je ugotovil, da se je lani in letos znatno povečalo število tistih borcev in aktivistov, ki še niso izpolnili 55 oziroma 50 let, pa so vložili zahtevek za priznanje izjemne pokojnine po 2. odstavku 73. čl. ZPZ. To so bili predvsem tisti mlajši borci in aktivisti, katerim zdravje ne omogoča, da bi na delovnem mestu dosegli normalni učinek oziroma primeren osebni dohodek. Posebni dodatek, o katerem je bilo prej govora, pa je zakon o pokojninskem zavarovanju odmeril vsem, ki so bili zaposleni kjerkoli v Jugoslaviji.

Kdo lahko prejme posebni dodatek?

Skupščina SR Slovenije je zatom sprejela zakon o dodatnem zaposlenim udeležencem NOV (Ur. l. SRS 17/64), s katerim je priznala pravico do posebnega dodatka vsem tistim udeležencem NOV, ki izpolnjujejo pogoj pokojninske dobe — 15 let, od tega najmanj 10 let delovne dobe. Razen tega morajo biti zainteresirani udeleženci NOV izpred 9. septembra 1943, delovanje med NOV pa morajo imeti priznано v dvojnem trajanju, medtem ko njihov mesečni osebni dohodek ne sme biti večji od 45 tisoč dinarjev.

Dodatek torej lahko prejmejo:

■ dosednji uživalci posebnega dodatka po prepisih pokojninskega zavarovanja;

■ zavarovanci, katerim so dodatek ustavili, ker je bil njihov povprečni mesečni dohodek v koledarskem polletju večji od 26.400 dinarjev in

■ borci in aktivisti NOV (izpred 9. septembra 1943),

ki do dodatka po predpisih pokojninskega zavarovanja niso bili upravičeni, ker je bil njihov mesečni dohodek večji od 26.400 dinarjev, niso pa dosegli 45.000 dinarjev mesečnih prejemkov.

Posebni dodatek, odmerjen po 265 a čl. ZPZ, izplačujejo kot razliko do 26.400 din skladu pokojninskega zavarovanja pri republiškem zavodu za socialno zavarovanje, medtem ko posebni dodatek kot razliko med osebnim dohodkom, povečanim za zvezni posebni dodatek in 45.000 dinarji poravnava republiški proračun.

Iz vsega tega je razvidno, da lahko uživa udeleženec NOV izpred 9. sept. 1943, ki izpolnjuje predpisane pogoje, dodatek po prepisih pokojninskega zavarovanja in tako imenovani republiški dodatek. Za osebni dohodek se upoštevata tisti dohodek, ki ga zaposleni prejme za delo v rednem delovnem času hkrati z vsemi dodatki, medtem ko se dodatki, ki imajo značaj nadomestila za terensko delo (terenski dodatek, dodatek za ločno življenje, dodatek za nadurno delo) ne upoštevajo.

Posebni dodatek obračunavajo in izplačujejo gospodarske organizacije

Poglejmo, kako se izračuna posebni dodatek! Vzemimo primer, da znaša osebni dohodek zavarovanca (udeleženca NOV iz 1943) v gospodarski organizaciji mesečno 15.000 dinarjev. Po predpisih o pokojninskem zavarovanju mu gre posebni dodatek kot 60-odstotna razlika med 15 tisoč in 26.400 dinarji, kar znaša 6940 dinarjev. Zavarovanec dohodek bi bil torej s posebnim dodatkom 21.840 dinarjev. Po republiškem zakonu pripada temu zavarovancu še posebni dodatek kot 60-odstotna razlika med 21.840 in 45.000 dinarji, kar znaša 13.896 dinarjev. Zavarovanec bi torej skupaj pre-

jel 35.736 dinarjev.

Prvoborci imajo pravico do posebnega 100-odstotnega dodatka, tako da bo znašal njihov osebni dohodek z dodatkom po zakonu pokojninskega zavarovanja in republiškem zakonu mesečno 45.000 dinarjev. Udeleženci NOV iz leta 1942 dobijo dodatek kot 90-odstotno razliko med osebnim dohodkom, povečanim za zvezni posebni dodatek in 45.000 dinarji.

Foziv nekdanjim borcem in aktivistom

Po najnovjših navodilih bodo obračunavale in izplačevale posebni dodatek gospodarske organizacije same in kasneje te izdatke refundirale pri komunalnem zavodu za socialno zavarovanje.

Do zdaj je komunalni zavod za območje štirih dolenskih občin izdal odločbe o posebnem dodatku z navedbo točnega zneska. Odslej si bo zadržal le to pristojnost, da bo z odločbami priznaval pravico do dodatka in naznačil, ali posameznik prejme 60, 90 ali celo 100 odstotkov dodatka, medtem ko bodo dejansko višino tega dodatka določile in izplačale gospodarske organizacije. Zavod bo le potrjeval izplačilo teh dodatkov in nadzoroval, da ga bodo gospodarske organizacije pravilno obračunavale.

Komunalni zavod za socialno zavarovanje opozarja borce in aktiviste izpred 9. septembra 1943, ki imajo ta čas priznan, naj vložijo zahtevek. Predpisano tiskovino, ki jo daje v zavodu, naj izpolnijo in znova pošljejo zavodu. Vsakemu zahtevku mora biti priloženo dokazilo o delovni dobi in udeležbi v NOV, oziroma potrdilo o aktivnem in organiziranem delu med NOV. Vsem, ki ta dodatek že uživajo, in tistim, ki jim je bil zaradi prej navedenih razlogov ustavljen, pa ponovnih zahtevkov ni treba vlagati. Komunalni zavod priporoča gospodarskim organizacijam, naj pregledajo članstvo zaposlenih borcev in jim pomagajo pri uveljavljanju tega dodatka.

DOLENJSKI LIST v vsako hišo Bele krajine, Spod. Posavja in Dolenjske!

Z dežja pod kap

Prvi popoldanski avtobus hiti iz Trebnjega proti Novemu mestu s hitrostjo kakšnih 75 km na uro. Avtomobilsko cesto pere gost dež in debele kaplje udarjajo na streho in šipe avtobusa. Naliv je močan in ne preneha.

Potniki se začno nenadoma nervozni presedati sem in tja po sedežih, eni bliže k oknu, drugi čim dlje od okna, zakaj voda je mestoma že prebila streho in kaplja nanje, kaplja na sedeže in prtijago. Na nekaterih udrtih sedežih so že kar mlakuže. Na srečo je v avtobusu malo potnikov, zato je presedanje lažje in vožnja kljub vodnim kapljam, ki silijo s stropa na glavo, udobnejša. Pogledaš, od kod ti grozi voda in se presedeš, pa je stvar v redu.

Naliv ne poneha vse do Novega mesta. Ko potniki izstopijo, skoraj preneha deževati. Kakšna ironija narave!

Zares, kakšna ironija! Dobiš v zaprtem vozilu tuš na glavo. In tuš avtobusnim podjetjem! Napišite: vožnja v avtobusih brez razpetega dežnika je prepovedana!

Kaj delajo mirenski lovci?

Tovaris urednik! Zavedamo se, da se z razvojem tehnike življenjski prostor divjadi nenehno zmanjšuje in če ne bomo lovci z družbeno pomočjo temu prilagodili svojega dela, bodo lovišča kmalu mrtva. Spričo tega se ne morem v celoti strinjati s piscem članka z naslovom »Kmetov odgovore«, kjer preveč enostransko načrtovanja problematiko, vzbujajo tudi hrepenenje po divjem lovu Res pa je, da bi morale lovske družine pravilneje ocenjevati škodo, ki jo povzroči divjad.

Lovska družina na Mirni se je na zadnjem občnem zboru za dve leti odrekla odstrelu fazanov in zajcev ter jerebic. Namesto tega je vse preskrbljeno za življenje divjadi pozimi. Vpeljane so tudi dezurne čuvajske službe v loviščih. Pod starejšinskim vodstvom Janeza Janežiča so mirenski lovci poskrbeli za boljše gospodarjenje v širšem obsegu. V ta namen je bilo skli-

čano meddružinsko posvetovanje mokronoških, šentrupeških in mirenskih lovcev, na katerem so se pomenili o skupnem sodelovanju. Lovskemu turizmu na Mirni posvečamo veliko pozornost, žal pa kaže manj zanimanja za to lovska zveza v Novem mestu.

Mirenski lovci smo hvaležni svojemu članu Alfonzu Gregorčiču iz Gomile, ki je precej prispeval pri obnovi stalaža fazanov v našem lovišču. ALEKSANDER LESKOVEC Mirna, TSS

Specialne ekipe zavoda za geološke raziskave iz Beograda so začele na območju Črnogorskega primorja raziskovati najdišča nafte v morju. Geologi menijo, da je na tem območju več strukturnih oblik, ki so ugodne za akumulacijo nafte.

Rekonstrukcija rafinerije nafte v Bosanskem Brodu bo končana v letu 1966. Namestil bodo rezervoar za 4000 ton nafte in drugih rafinerijskih proizvodov, medtem ko bo novi parni kotel začel obratovati še letos. Predvidevajo, da bo po rekonstrukciji rafinerija predelala letno 1.200.000 ton nafte.

Kri, ki rešuje življenja

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Lado Pirnar, član kolektiva Splošna bolnica Novo mesto; Jože Radovan, Ferdo Berk, člana kolektiva ZTP Sekcija za vleko Novo mesto; Milan Blatnik, Ivan Mišjak, Vinko Kebelj, Ivan Krizan, Peter Mikec, Dominik Blatnik, Cveto Moro, člani kolektiva Kovinar Novo mesto; Ivanka Čuček, član kolektiva Krka Novo mesto; Tilka Strmec, Edi Jakše, Rado IIIč, Jože Cvitkovič, člani kolektiva Opekarna Zalog; Polde Bernard, član kolektiva Cestno podjetje Novo mesto; Martina Ajdišek član kolektiva Standard Novo mesto.

Milan Šepetavc:

Iz skupnih borb Kozjanskega in Zagorskega odreda

Hladen decembrski dan leta 1943 se je nagibal h kraju. Sonce je z zadnjimi žarki božalo položno gričevje Hrvaškega Zagorja in majhne hišice v zagorskih vaseh so se stisnile okrog cerkva kot čreda okrog pastirja. Iz dimnikov se je narahlo kadilo. Veter je nosil redke kolobarje dima, ki so se izgubljali nekje v daljavi. Bil je mir in tišina, le kdaj pa kdaj se je iz Desiniča slišal ropot strojev. Vasi in zaselki v dolinah so bili kot izumrli, le dim in petelinje petje sta oznanjala, da tu še živijo ljudje.

Na Vina Gori okrog šole in cerkve so se živahno premikali ljudje. Vaščani so se gnetli okrog partizanov, borcev I. bataljona Zagorskega odreda. Radi bi kaj zvedeli o svojcih in znanih iz drugih partizanskih enot.

»Tovariš... tovariš!« se klicali kmet v ponošenem sukniču za mladim partizanom. »Kaj bi, očka?«

»Prosim, tovariš, ali bi mi hoteli povedati, katera enota je to?«

»Zakaj hočete vedeti?«

»Pa — iščem svojega sina. V Zagorskem bataljonu je,« je pojasnjeval kmet.

»Kako mu je ime?«

»Jože Jutriša, kličejo ga Janko.«

»Da, tu je. Oficir je in je zdaj v patrili. Okrog štirih se vrne. Kar tu ga počakajte. Pogumen je. Torej vi ste njegov oče! Lahko ste nanj ponosni. Veselj me, zelo me veselji, da sem vas spoznal. Jaz sem Družinec, komandant tega bataljona.«

Komandant Družinec se je naglo obrnil in odhitel proti šoli, kjer je imel bataljon konferenco. Vodil ga je komisar. Komaj je komandant vstopil, je nastala pred vrati gneča. V učilnico je planil kurir Rudek in v eni sapi javil: »Tovariš komisar, banda gre! Nemci s tanki iz Desiniča! Komisar je pogledal ko-

mandanta in, obrnjen k ostalim, kratko rekel: »No, se bomo pa pozneje pogovorili!«

Komandant je naglo ocenil položaj in s popolnoma mirnim glasom razporedil čete z zapovedjo, da Nemcev za nobeno ceno ne pustijo naprej in jim dovolijo prehoda v Pregrado.

Učilnica je bila v hipu prazna in že so se skozi vinograde proti dolini vile dolge kolone borcev, da bi čimprej zasledili položaje.

Komandant in komisar sta se podvžala na majhno vzpetino, od koder sta imela lep razgled na Desinič in na cesto, ki je vijugala po dolini proti Pregradi.

»Tam so. Prihajajo. Pet tankov in sedem kamionov. Tudi topove imajo!«

Komandantu so se zaiskrile oči. Ne da bi nehal gledati na cesto, je pristavil: »Dobro, podkadi jim bomo pod nos, da nas bodo pomnili!« Hitro je sklical kurirje in četam sporočil potrebne ukaze.

Nastala je mrtva tišina. Slišalo se je le zamolklo hrumenje tankov in kamionov. Vaščani so se razbežali, da bi poskrli svoje imetje. Le župnik Vukina je še postopal okrog cerkve. Usta so se mu krivila v škodoželjen nasmeh. Nemci so prihajali po njegovem obvestilu.

Tanki so se ustavili ob robu vasi in pričeli s topovi obstreljevati Vino Goro. Prve granate so žvižgale zletele preko Vite Gore in se raztresle v gozdu nad vasjo. Ozračje so pretrgale močne detonacije. Tedaj je črna župnikova postava že izginila v župnišče.

»Glej hudiča! Kaže, da nameravajo obstreljevati vas. Kar naj, samo bliže naj pridejo!« je odločno rekel komisar komandantu.

»Gredol!« se vzkliknil mali Rudek, ki je ves čas opazoval tanke.

Nemci so se res bliskovito bližali. Še malo in prispeli



Borci Kozjanskega bataljona na pohodu v zimi 1944-45

bodo do partizanskih položajev.

Ta hip je z vzpetine, na kateri sta bila komisar in komandant, švinstila rdeča raketa. V odgovor so zaprsketale partizanske puške in zaregljali mitraljezi.

Borba je bila kratka in vroča. Mračilo se je že, ko so se nemški ostanki naglo umikali proti Desiniču. Partizanske čete so se pričele zbirati, še vedno razgreti borci pa so jeli veselo pripovedovati o poteku boja. Komandirji so zbirali podatke o plenu in izgubah.

Po večerji je bataljon krenil proti Sotli. Tam je bila meja in Nemci so jo utrdili z močnimi žičnimi in minski-mi ovirami. V hladni noči se

je kolona raztegnila in hitro krenila novi, težki nalogi naproti.

18. decembra 1943 je bilo v majhni vasi nad Kumrovcem zelo živahno. Ponoči je tja prispel bataljon partizanov. Ljudje so se zbirali okrog borcev, jim prinesli hrane in jih spraševali, kako je bilo v boju na Vini Gori. Kmet, ki je prišel iz Pregrade, je povedal, da je tam velika zmešnjava; ustaši in Nemci so zahtevali pomoč iz Zagreba, o večeršnjih borbi pa pripovedujejo, da so partizani, ki jih je najmanj 1000, pravi divjaki, da so zato imeli srečo, da so tako poceni odnesli pete.

(Nadaljevanje sledi)

Naša lončevina na Gorenjskem sejmu v Kranju

V petek, 31. julija, je bil v Kranju odprt XIV. Gorenjski sejem. Na otvoritvi so bili prisotni tudi predstavniki občine Brežice, ki se je letos prvič uvrstila med gorenjske razstavljalce. Sejem je odprl podpredsednik izvršnega sveta SR Slovenije Janko Smole. Predsednik občinske skupščine Kranj Martin Košir je v otvoritvenem nagovoru označil pomen te tradicionalne sejemske prireditve in pozdravil vse goste. Med njimi so bili: konzul republike Avstrije, župan koroškega mesta Beljak, predstavniki občine Železna Kaplja, delegacija KPI iz Savone v Italiji ter predstavniki občin Pula in Zagreb.

Gorenjski sejem ima letos blagovno-turistični značaj. Na njem je prikazana bogata izbira blaga za široko potrošnjo in obiskovalci lahko skoraj vse razstavljene predmete tuve kupijo. Razstavljalcev je 160. Organizatorji sejma pričakujejo letos okrog 600 milijonov prometa. Računajo, da si bo ogledalo sejem 10.000 obiskovalcev. Med njimi bo verjetno tudi precej tujih turistov, ki se ta čas mudijo na počitnicah v naši deželi.

Samostojno razstavo prireja na sejmu tudi mesto Belja. Občina Ribnica sodeluje s suho robo in spominki, občina Brežice pa z izdelki lončarske in pletarske obrti. Lončevina, s katero se je predstavila brežiška občina, je zelo lepa in originalna. Prvi dan so se zanjo zanimali gostje iz Beljaka, predstavniki nekaterih gostinskih organizacij ter posamezni domači

in tuji turisti. Ta razstava prinaša v množico industrijskih paviljonov prijetno osvežitev. Precej ljudi je prvi dan sicer hitelo mimo in niti niso utegnili ločiti te pristne, zlahke lončevine od izdelkov, ki jih lončarji sicer prodajajo na trgu. Predstavniki kranjske občine in organizatorji sejma so ugodno ocenili prispevek občine Brežice na tej prireditvi. Zvedeli smo, da je med obiskovalci vsak dan več zanimanja za posamezne glinaste forme. Z njimi se seznanja širok krog ljudi in na turistično društvo v Brežicah bo gotovo prišlo precej pisem in naročil za tovrstne izdelke. Zamisel o oživitvi zamira-

joče domače obrti dobiva že dokončneje podoba. Ob zaključku sejma bomo bralce seznanili kakšen je bil uspeh kranjske razstave. — V isti razstavnici sobi je urejen tudi

kotiček podjetja BREŽICE VINO, ki nudi obiskovalcem pokušnjo najboljših, daleč naokoli priznanih kvalitetnih vin.

J. T.

NOVO V BREŽICAH

Preurejevalna dela v poslovalnici ljudske potrošnje v Brežicah gredo h koncu. V upravi podjetja smo zvedeli, da predvidevajo otvoritev novih prodajnih prostorov sredi tega meseca. Potrošniki bodo imeli posej večjo izbiro stanovanjske opreme in pohištvenih tkanin, ker jih bo prodajala specializirana trgovina.

V avgustu bo preurejena tudi brežiška lekarna in tako bo imelo mesto večino lokalov sodobno urejenih. V zelenjavni trgovini je zdaj

prav tako mnogo bolj prijazno in čisto kot prej. Osepevalna mrzlica je žal zajela le trgovce, čeprav bi bilo dobro, da bi se razširila na celotno mesto, predvsem na javne prostore.

V počitniških mesecih so na občinski skupščini Brežice za sprejemanje strank določeni dnevi ponedeljek, sredo in petek. Ob ponedeljkah so upravni organi na voljo občanom od 7. do 14. ure, ob sredah od 7. do 12. in od 13. do 16. ure, ob petkih pa spet od 7. do 14. ure. Glavna pisarna sprejema stranke vsak dan. Prav tako dela tudi prijavnno-odjavna služba ter matični urad.

Letošnja kopalna sezona na Krki je bila doslej zelo skromna, saj je vreme ni bilo v juliju naklonjeno. Brežičani upajo, da bo v avgustu več sonca. Se sreča, da je v Cateških toplicah dograjen bazen, ki kar dobro nadomestja hladno Krko.



Franjo Stiplovšek: BRAJDE (1960)

V muzeju bodo razstavljena dela Franja Stiplovška

V nedeljo, 9. avgusta bo hkrati z muzejskim oddekom ljudske revolucije odprta tudi galerijska zbirka slikarja in grafika Franja Stiplovška. V dveh sobanah bodo razstavljene oljnathe podobe, risbe in lesorezi pokojnega umetnika. Obiskovalci si bodo lahko ogledali tudi njegovo slikarsko zapuščino: stajalo, ki ga je 1918. leta prinesel iz Trsta, paleto, razne čopiče ter dleta in nože za lesoreze. Med osebnimi predmeti slikarja Stiplovška je tudi prva legitimacija strokovnega združenja slovenskih upodablajočih umetnikov s podpisoma Riharda Jakopiča in Mateja Sterena.

Franjo Stiplovšek (1898—1963) je bil član skupine slovenskih ekspresionistov v upodabljaški umetnosti povojnih let. Čeprav je živel dolga leta v Posavju, odmaknjen od kulturnega središča, je ohranil živ stik z razvojno potjo slovenske umetnosti. Zbirka risb, lesorezov in oij v Posavskem muzeju je dokaj veren zapis njegovega umetniškega ustvarjanja. Razstavljena je v novo urejenih prostorih, ki jih je muzej šele letos uspel dobiti. Vseh umetnikovih del ni bilo mogoče dobiti, niti razstaviti, zato bo obiskovalcem na vpogled slikarjev življenjski album z večino njegovih del.

V Posavskem muzeju bodo 9. avgusta odprli oddelek ljudske revolucije

V počastitev 20-letnice ustanovitve Kozjanskega odreda se bodo v Posavju in sosednjih občin vrstile številne prireditve. Osrednja proslava bo 16. avgusta na Planini. Teden dni pred glavno proslavo bo v Posavskem muzeju v

Brežicah odprt oddelek ljudske revolucije. Uredili so ga v drugem nadstropju brežiškega gradu na površini 300 kv. metrov. Gradivo za ta muzejski oddelek so prispevale organizacije Združenj borcev iz Posavja in sosednjih občin, ki mejijo na to območje s štajerske strani.

Dokumenti v prvem prostoru prikazujejo razvoj naprednega delavskega gibanja med obema vojnama s posebnim poudarkom na delavskih centrih na Senovem, v Krškem, v Brežicah in Kozjem. Sledi okupacija z začetkom pomnevanja, nato pa pot v upor, ki jo ponazarjajo proglašeni uporniških organizacij in dokumenti o prvi uporniški skupini iz Krškega.

V drugi sobi se seznanimo z dogodki na Kozjanskem in v Posavju na jesen 1941. leta. Sem sodi mobilizacija partizanskih sil proti preseljevanju v Posavju. Dokumenti govori nato o prvem napadu partizanov na Bučko, v katerem so sodelovali tudi člani glavnega štaba. Potem zasledimo brežiški po-

hod komandanta Staneta, junaško obrambo in smrt narodnega junaka Milana Majena z opisom njegove zadnje borbe. V isti sobi je prikazano tudi delo slovenskih ilegalcev v Zagrebu. Ti so takrat predstavljali glavno pomoč partizanom na Kozjanskem in v hrvaškem Zagorju. Najvažnejšo vlogo sta imela pri tem Ljudevit Gerl in Franjo Balon iz Bizeljskega. Leta 1942 je Franjo Balon rešil Ivana in Lolo Ribarja iz okupiranega Zagreba. Z domobranskim kamionom ju je prepeljal mimo šestih ustaških straž.

Prostor v grajskem stolpu ponazarja preseljevanje Slovencev v »rajhe«, naselitev kočevskih Nemcev, deportacije slovenskih inteligentov v Srbijo ter trpljenje naših ljudi v koncentracijskih taboriščih Auschwitz, Dachau, Buchenwald in Sachsenhausen. Bivanje v taboriščih smrti predstavljajo pisani dokumenti, fotografije in posamezni predmeti, ki so jih uporabljali interniranci s tega področja. Zadnji prostor je namenjen Kozjanskemu bataljonu in njegovim akcijam. V njem je zbrana tudi nemška dokumentacija o padlih borcih. To poglavje zgodovine prikazuje še razvoj ljudske oblasti na Kozjanskem, tiskarne, zdravstvo in propagandno dejavnost na tem področju.

Kaj se vsak tečen zgodi pri nas, vam pove DOLENJSKI LIST!

Nič posebnega na brežiškem sejmišču

1. avgusta je bilo na brežiški živinski sejem pripeljanih 530 manjših in 39 večjih prašičev, od katerih je bilo 241 prodanih. Pujski, stari do 3 mesece, so veljali največ 490 din kilogram žive teže, večji pa so šli v promet po največ 350 din kg.



Ročna molža je eno izmed najbolj napornih kmečkih del. 80 krav molznic bi bilo težko pomolztj na stari način, zato si je živinorejski obrat v Boštanj omislil molzni stroj, ki molze hkrati 5 krav. Z njegovo pomočjo poteka molža veliko hitreje in lažje. Na sliki: delavec v boštanjskem obratu med strojno molžo

Po sledovih nekega pisma...

»70 telet v Savo. Aprilska šala boste rekli, toda ni, ampak je resnica.« Takšen je bil začetek pisma, ki smo ga dobili konec julija. Pisec je v nadaljevanju poročal o tem, kako se je v gostilni začel pogovor o draginji, prešel na meso in se ustavil ob teletih. »Meso je tako drago zato, ker v enoti KZ v Boštanju mečejo teleta v Savo! Rediti se jih ne izplača, ker bi nastala prevelika, večmilijonska izguba!« Tako je globokoumno ugotovil nekdo od navzočih, nato pa je začelo vsesplošno godrnjanje in udrihanje čez kmetijsko zadrugo...

Ko smo prejeli pismo s takšno vsebino, se je takoj porodil sum, da gre za brezimnega pisca, ki se je skrival za tuje ime in naslov. Pismo je bilo namreč podpisano in tudi polni naslov je bil naveden pod podpisom (seveda s prošnjo snaj grede gornje navedbe v objavo brez podpisa). Sklenili smo preveriti zadevo na terenu. S kolegico sva se odpravila na delo. Področje »preiskavek« je bil Boštanj z okolico.

NAJPREJ: veliko grmenja — pa malo dežja!

Začela sva v gostilni, ker se je pisec nanjo skliceval, pa tudi zato, ker se ob polnoči pihače rado splete marškateta debela... Gospodinja je bila voljna za razgovor. Pomnkovali smo se o vremenu, o letini in tudi o bližnjem posestvu kmetijske zadruge. Gospodinja je bila očitno

dobro obveščena o vsem kar je novega. Tudi težave živinorejskega obrata je poznala, vendar je govorila o njih razumno in brez pretiravanja. Oba s kolegico sva imela občutek, da bo zdaj zdaj načela tudi zadevo o teletih, toda z besedo ni prišla na dan.

Časa ni bilo na pretek, zato sva se poslovila in odpravila v okoliške hribe preveriti, če obstaja ta, ki je bil podpisan na pismu in če je pismo res napisal on. Najprej sva zašla, nato pa le našla vas in domačijo, toda gospodarja ni bilo doma. Gospodinjo je najin obisk tako preplašil, da sva jo komaj potolažila. Po dvehurnem čakanju se je le odločila, da gre iskati moža v Sevnico, kamor jo je mahnil po opravkih, kot je povedala. Vrnila se je brez njega (ni ga našla), toda potrdila je, da je pismo njegovo!

Kje so vzroki zlobnega obrekovanja?

Po takšnih ugotovitvah sva se odpravila na obrat kmetijske zadruge v Boštanj. O tem, kaj sva izvedela tam, vam poroča kolegica, še prej pa skušajmo razvozlati nekaj vprašanj:

Kje so vzroki in kakšni so nameni takšnih neosnovanih, toda zlonamernih in družbeno škodljivih govoric, kot je ta o teletih, ki naj bi jih metali v Savo? Nadaljuje poizvedbe so pokazale, da se obrekovanje vztrajno širi že nekaj časa. Celotno odbornik, okoliški kmet, je nekaj dni pred najinim obiskom obratovodjo odločno pobaral na cesti, kam vodi takšno gospodarjenje...

Vprašajmo se zdaj: kakšen namen imajo ti, ki so z obrekovanjem pričeli in vsi oni, ki ga širijo in s tem nehoto povzročajo nepotrebno razburjenje in ogorčenost ter škodujejo ugledu družbenega kmetijstva? Mar gre v vseh primerih res le za nevednost ali pa je morda posredi tudi kakšna namerna zloba? Zadruga posreduje okoliškim kmetom gnojila, kredite, reprodukcijski material, zaščiteni sredstva, odkupuje pridelke in jim pomaga s strokovnimi nasveti. Zakaj torej »minirati« zadrugo in njen obrat, saj sta vendar naša, zadržniška? Mar ni uspeh zadruge in

SEVNIŠKI VESTNIK

- živinorejskega obrata, ki je nadvse vzorno urejen
- in voden, tudi uspeh področja, vseh okoliških kmetov, naš uspeh? Samo mimogrede naj spomnimo vse obrekovalce, da je obrekovanje po zakonih kaznivo!

Zelo rečna je preproščena teh, ki so govorice čeprav morda brez zlega namena širili. Kje je tu ponos kmeč-



Skrbno negovana živina v vzorno urejenih hlevih KZ Sevnica v živinorejskem obratu v Boštanju — kako daleč od resnice so torej vsa obrekovanja in lažnive, iz trte izvite govorice, da zaradi izgube mečejo teleta v Savo...

Miloš Jakopc in Jožica Tepey

VTISI S POTI PO ITALIJI

OD BOLOGNE DO SORENTA

5

Srečanje v Genzanu se je spremenilo v manifestacijo prijateljstva. Starejši tovariši, dolgoletni delavski voditelji, so nam povedali, da so se v zaporih in koncentracijskih taboriških srečevali z Jugoslavlani, v katerih so našli plemenite tovariše in revolucionarne bojovnike. Zupan, ki nas je hotel še posebej pozdraviti v občinski dvorani, je romal iz zapora v zapor skozi vse obdobje fašizma. Pravijo, da



Grobnica ob Rimski cesti v Rimu (Foto: L. Kebe)

Je v teh krajih za časa fašizma delovalo močno podtalno komunistično gibanje. Mestu Genzanu so rekli »mala Moskva«. Takoj po končani vojni so dobili komunisti na volitvah ogromno večino glasov, predvsem glasov kmečkih volivcev. Odtlej je občinska uprava trdno v njihovih rokah.

Izleti v Anzio, Neapelj, Sorrento...

Če bi imeli pred seboj politično karto Italije, bi ugotovili, da je severni del pobarvan rdeče, srednji del rdeče in belo, južni del pa predvsem belo. Rdeča barva pomeni silo levice, bela označuje krščansko demokracijo. Na karti je tudi nekaj majhnih črnih paku — to so tradicionalna fašistična in monarhična oporišča.

Ko smo se torej odpravili na pot v Neapelj in Sorrento na jugu Italije, smo vedeli, da bodo središča levih sil čedalje redkejša. Za Italijo velja posebno zakonitost: čim bolj je pokrajina po vojni napredovala, tem bolj se je krepil vpliv levih sil, predvsem komunistov in socialistov. Na jugu Italije, kjer je doma še velika revščina, je vpliv levih sil silbišejši. Površeno poznavalec italijanskih razmer bi pričakoval ravno nasprotno, namreč to, da si revščina in revolucionarnost podajata roko. Pa ni tako. Zaostlost množic izrabljajo desničarske sile — predvsem na verski osnovi.

V Neaplju smo videli velika nasprotja: na eni strani razkošne palače, bogato založene trgovine, moderne hotela, na drugi strani pa cele predelne mesta, kjer se gospoduje beda. V starih, od bomb razmaženih stavbah se zmeraj stanujejo ljudje. Tesne uličice, kamor nikoli ne prodre sonce, so prizorišča vsiljivega otroškega beračenja, sumljive trgovine. Čez uličice so razpete vrvi, na katerih se suši zaprano perilo. Kodr ni imel »sreč«, da bi se vselili v take stare, zatohle in razpokane stavbe, si je zbil iz desk zasloni bivališče, samo da bi imel streho nad glavo. Takih »barak« je na tisoče. Ker so pretežno za številne družine, opravljajo ljudje razna dela kar na prostem. Vršič in trušč, ki vlada v takih naseljih, tujca nadvse pretrese. Ni potrebna ne vem kako globoka analiza, da bi človek lahko ugotovil, da so bila ta bedna naselja neogibni spremljevalci gospodarskega »čudeža« v Italiji. Monopoli so lahko želi tako velike profite prav na račun bednega življenja ljudi, cenene delovne sile s podeželja.

V čem je pravzaprav problem? Razvijajoča se italijanska industrija, skoncentrirana v monopolih, je potrebovala čedalje več delovne sile s podeželja. Zadovoljiti te potrebe ni bilo težko. Revno podeželsko prebivalstvo z juga, ki je prej desetletja blodilo za večjim kosom kruha širom po svetu, se je sedaj začelo seliti v mesta, zlasti v tista na severu, kjer so jim obetali zanesljiv zaslužek. Toda v mestu so čakala ljudi samo delovna mesta, ne pa tudi stanovanja. Zaradi hitrega naraščanja števila mestnega prebivalstva je bilo kolikor toliko dostojno stanovanje čedalje dražje. Kapitalisti so izrabili priliv ljudi s podeželja, da so dražili in spekulirali z gradbenimi parcelami. Tisti, ki so investirali denar v stanovanjske bloke, so navijali stanarine, da bi tako želi čim večje profite. Večini ljudi, ki so prišli v mesta samo s culo v roki, ni preostalo drugega, kakor da so se naselili v naseljih bede. Tako jim ni treba odrinuti tretjine ali celo polovice plače za stanovanje. Zato ni tako redek primer, da prebiva družina v bedni luknji, kjer pa vseeno najde toliko prostora, da lahko namesti televizor. Bil sem že v raznih državah, toda takih nasprotij, kakršne mi je nudilo razgledovanje Neaplja, nisem videl nikjer drugje.

Najbolj oddaljen kraj našega obhoda je bil turistični Sorrento. Tja smo prišli prav v času zorenja pomaranč. Z obeh strani ceste smo občudovali prekrasne pomarančne nasade. In to je tudi edini vtis, ki nam ga je zapustil pogled tega mesta, kjer so ulice polne pečičnih turistov.

Trojčki - v hiši trojčkov

Na obisku pri Korenetovih v Segonjah nad Škocjanom

Za »snaša« trojčke, rojene pretekli mesec v novomeški porodnišnici, se je začela zanimati širša javnost. Pred nedavnim se je zbrala posebna komisija: socialna delavka iz bolnice Brigita Mavsar, šef krajevnega urada Škocjan tovariš Gabrič in socialna delavka novomeškega centra Marinka Mraček ter se napolnili v Segonje 5, da bi videla, v kakšnih pogojih bodo rasti naši trojčki. Tovariša Mračkova nam je posredovala svoje vtise o Korenetovi domačiji:

Zgodaj zjutraj smo prišli v vas Segonje. To je zelo raztresena vas po obširnem hribu. Hiša št. 5, domačija Korenetovih, je na vrhu vasi, na hribu, kamor se pride po stezi skozi gozd. Majhna, s slamo krita hiša, je deloma lesena, deloma zidana. V lesenem koncu imajo staro ropotljo, v zidanem pa prebivajo. V majhni sobi je ena postelja, omara, klopi, miza in kmečka peč. Vse je silno majhno in skromno, a presenetljivo čisto.

Ko smo prišli v hišo, smo takoj opazili nad posteljo fotografijo trojčkov, od katerih je eden oče novih Korenetovih tih otrok. V tej hiši je zrasel on in njegovi dve sestri, ki so se rodili pred 39 leti.

Kakor smo ugotovili, bo za mamico z otroki največji problem voda, katero morajo nositi iz vasi, vsaj 10 minut oddaljene od domačije. Mati vsega dela prav gotovo ne bo zmogla, zato se je oddolila moževa sestra (ena izmed trojčkov iz leta 1939, vdova iz Zloganja, preseljena v Korenetovim, da bo negovala otroke. Ker je sama odvisna od skromne pokojnine, bo peš to delo opravljala proti primernemu plačilu.

Dogovorili smo se tudi z medicinsko sestro Edito Zupanič iz Sentjerneja, da bo po možnosti vsak teden obiskala Korenetove, večkrat pa

Do torca smo zbrali za trojčke že 247.383 din

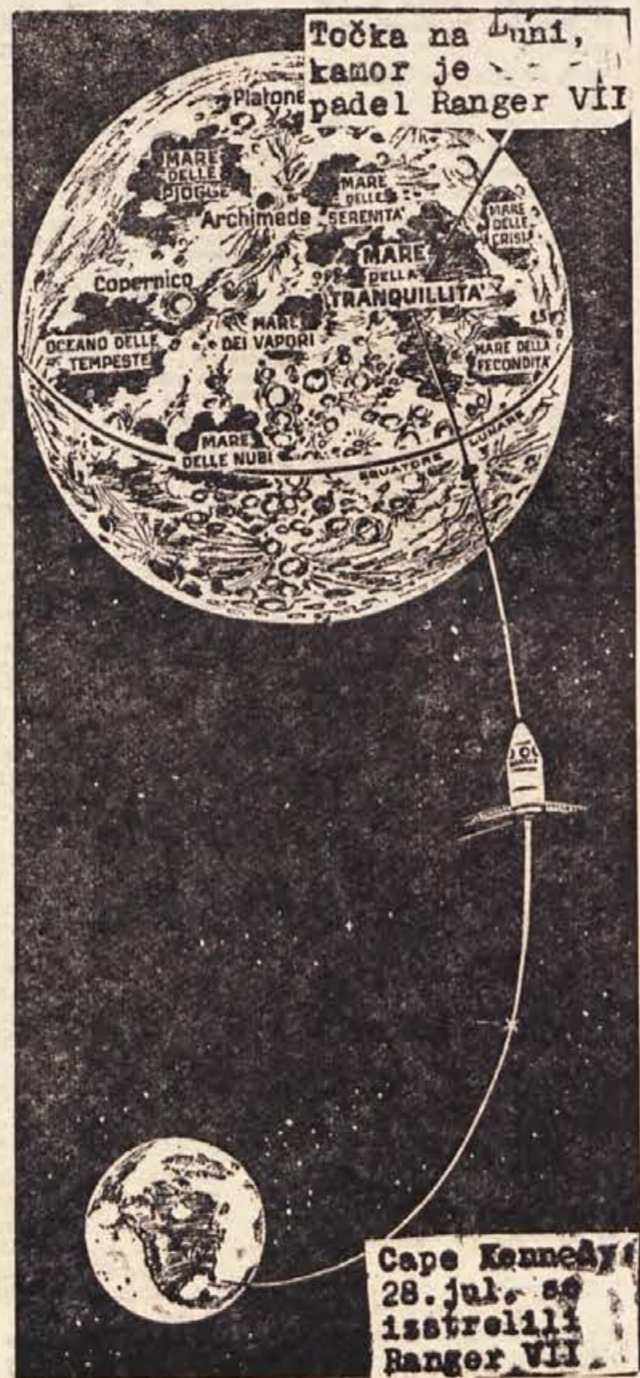
V preteklem tednu so nam prinesli naši bralci in naročniki za Korenetove trojčke še 15.196 dinarjev, po banki pa so nam poslali 34.800 dinarjev, skupaj torej 49.996 dinarjev novih prispevkov. Osebnostno so vplačali v naši blagajni:

Marija Brodar, Titova 2, Kranj — 1.000 din, Alojzija Poljanc, Orehek pri Kranju — 1.000 dinarjev, Ana Pavlin, Kranj — 500 din, Anica Zamida, Kranj — 500 din, Neimenovani bralki Dolenjskega lista iz Ljubljane — 2.000 din, uslužbenici zavoda za soc. zavarovanje v Novem mestu, zbirka — 4.140 din, Neimenovana iz Ljubljane — 1.000 din, Jože Rak, Slakova 7, Novo mesto — 1.000 din, Kristina Arko, Nemčija (zamenjanih 10 DRM) — 1.836 din, Neimenovana z Brezove rebr pri Dvoru — 1.200 din, Neimenovani uslužbenec zdravstvenega doma v Novem mestu — 1.000 dinarjev.

S položnicami so nam poslali:

Uslužbenici Narodne banke Novo mesto (zbirka) — 18.000 din, uslužbenici Zavoda za izmero in kataster zemljišč (zbirka) — 2.400 din, Majda Androjna, Stara cerkev — 1.000 din, Marija Magolici, Jesenice — 1.000 din, Anica Malešič, VGS, Grobje — 500 din, sindikat uslužbenecv NB v Kočevju — 2.900 din, Matejka Kašič, Sentrupert — 3.000 din, kolektiv uslužbenecv KB, podr. Kočevje (zbirka) — 2.500 din, Nada Bauer, Gunduličeva 26, Zagreb — 1.000 din, HTV oddelek pri SGP Pionir, Novo mesto (zbirka) — 2.500 din.

Skupno smo doslej zbrali za Korenetove trojčke do torca opoldne 247.383 dinarjev.



Točka na luni, kamor je padel Ranger VII

Cape Kennedy 28. jul. 1968 izstrelili Ranger VII

ISKRIVOSTI

Tistemu, s katerim vas žena vara, se ne morete hujje meševati kot tučo, da mu jo popolnoma prepustite.

Žena, s katero se več ne razumemo, celo na kolenih predstavlja breme.

Krepostne žene obžalujejo napake, ki jih niso storile.

One nas ljubijo v celoti — mi pa jih obožujemo v malenkostih.

Mi imamo glavo — one pa imajo oči, nos, usta, lase in ušesa.

Mi imamo telo — one pa imajo ramena, prsi, roke, bleda.

In razumljivo, mi imamo noge — one pa imajo boke, meča, kolena in sto, ala.

Izvidnik VII na Meseču!

Pretekli petek je ameriška vesoljska ladja RANGER (Izvidnik) VII priletela na Luno, potem ko je v 16 minutah in 40 sekundah poslala na Zemljo okrog 4000 posnetkov Lunine površine. Kamere na RANGERJU so smnale levo polovico osvetljene strani Lune. Ameriška vesoljska ladja je potrebovala od Zemlje do Lune 67 ur in 35 minut; resnična črta satelitovega poleta bi znašala okrog 366.000 km, toda ker se je RANGER VII gibal po krivuljasti poti, je preletel praktično 389.900 km. — Fotografije, ki jih je poslal RANGER VII na Zemljo, so dobre. Najnovejši uspeh ameriških znanstvenikov pomeni novo etapo na poti človekovega osvajanja vesolja, pri čemer bo korak na Luno verjetno prvi v tej smeri. Med številnimi čestitkami ameriškim strokovnjakom so tudi pozdravi sovjetskih znanstvenikov, ki so srečni, ker so ZDA uspele z Rangerjem — Izvidnikom VII.

DECEK DUB V VESOLJU



91. »Od kod pa so ti majhni planeti?« so hoteli vedeti novinarji. — »Po mojem mnenju izvirajo iz kakšnega velikega planeta, ki so ga njegovi prebivalci uničili s strašno eksplozijo, morebiti atomsko,« je menil Folger. »Večina teh planetov ni okrogla, ampak je prej podobna drobcem.« Astronomi so nato predstavili planete. »Merkur ni velik niti za polovico Zemlje. Ker ves čas obrata Soncu isto stran, je tam strašno vroče, na drugi strani pa je večni led. Brčkone ima tanko plast ozračja.«

Ose ubijajo muhe

Doktor E. F. Legner, zoolog na kalifornijski univerzi, uničuje hišne muhe prav posebno, namreč tako, da spušta nanje posebne ose. Legner je vzgajal že 40.000 os, ki pa za razliko od os, ki so podobne čebelarjem, človeku niso nevarne.

Te novo vzgojene ose niso večje kot mravlje in ležajo svoja jajčeca v bube domačih muh. V približno dvajsetih minutah zvrta osa muhino bubo in s tem seveda uniči ličinko.

Z umetnim razmnoževanjem teh os namerava doktor Legner uničiti hišne muhe.



NOVOMEŠKI BRIGADIRJI NA ADIRANSKI MAGISTRALI — Minuli petek so se iz Bele krajine vrnili brigadirji iz Novomeške občine, ki so julija delali na cesti Metlika—Cromelj v MDB »Janko Starina«, Novomeški občani so uspešno delali v tej akciji, saj so se vsi vrnili udarniki ali kot pohvaljeni. In mladincev, ki bodo v avgustu pomagali graditi jadransko magistralo med Kolotarsko in Bijelim poljem. Brigada, kateri so se v Ljubljani priključili, je kombinirana, sestavljena pa se XXI. ljubljanska MDB »Ana Ziberl«. Vedro razpoloženi mladinci in mladinice, ki jih je doslej dala Dolenjska. Na železniški postaji v Bršljinu se je od nje poslovil in jim zaželel veliko uspeha predsednik občinskega komiteja ZMS Valentin Hamar.

Na sliki: veselo slovo pred odhodom na jadransko cesto.

Želja poročnika bundeswehra: »POŠLJITE ŽIDE!«

Sevniški grad obnavljajo

Sevniški grad ima lepo zgodovino, saj sega ta do začetka 9. stoletja. Zidovje in stolpi so dobro ohranjeni. Pred 13. leti je postal skrbnik upokojeni železničar Pečnik. Ta je precej napravil, da se je marsikaj ohranilo. Na njegovo pobudo so podprli portal pred Lutrovo kletjo, ker bi se sicer porušil. Pečnik se tudi spominja, da so po vojni odpeljali štiri kamione knjig zgodovinskega pomena, ki so se hranile v gradu.

Ribam v Krki grozi pogin

Izplaka, ki onesnažuje Krko, je povzročila na ribah, ostalem živem svetu v njej in na rastlinju škodo, ki gre v desetline milijonov — Vprašujemo se, kje so nujni ukrepi za preprečitev?

V enem izmed sestavkov, ki smo jih doslej objavili v zvezi z izplako, ki je letos začela onesnaževati Radešco in Krko, je bilo govora tudi o tem, da strokovnjaki še izračunavajo povzročeno škodo na ribjem svetu. Obiskali smo tovariša Stojana Jakobljeviča, predstavnika Ribiške družine v Novem mestu, ki nam je postregel z naslednjo izjavo:

— Preden začnem govoriti o škodi, bi rad poudaril tole: ribiški organizaciji ne gre toliko za to, da bi ji nekdo plačal tisto, kar smo utrpeli na živliskem in rastlinskem svetu v Krki in Radešci, kot za preprečitev nadaljnje škode. Prav nič nam namreč ne bo pomagalo, če dobimo na primer 50 milijonov, ves živ svet v Krki pa bo umrl in Krke, naše živozele reke, ne bo več! Kljub temu smo škodo, vendar samo v Radešci, izračunali: na ribjem zarodu je bilo povzročeno do 31. marca letos, torej v poldrugem mesecu, odkar se je nečistoča pojavila, za 3 milijone dinarjev. Elaborat o tem je izdelal republiški Zavod za ribištvo v Ljubljani.

Ker sta bili Radešca in Krka po tistem času z izplako že večkrat onesnaženi, je škoda zdaj tolikokrat večja. Posebno veliko onesnaženje, ki se je pojavilo 14. julija letos, traja v Radešci še vedno in ta prej tako čist in bister potok je še vedno kalen. Za koliko je prizadet ribji zarod v Krki nisimo ugotovljali, vendar smatramo, da je desna polovica Krke vse do Otočca zelo prizadeta in bo, v kolikor onesnaženje ne bo v kratkem času preprečeno, za ribištvo izgubljena!

Topless ne pojenja

Deletka z novimi kopalnimi oblekami se kljub zgražanju, posmehu in »firbema« vedno znova pojavljajo. Takih kopalnik so polne predvsem zasebne plaže na znanih svetovnih rivierah, ne manjka pa jih tudi na javnih plažah. Policija se v ve-



Največ skrbi nam povzroča škoda, ki jo je umazanija povzročila tako zvanim mikrofauni (to so drobne, mikrop vidne vodne živalce, ki so osnovna prehrana za ribji zarod). Premogov prah se useda na dno in na rastline in s tem preprečuje razvoj in življenje mikrofaune. Zaradi prahu, ki se je usedel doslej, je Krka — natančne opazovalec to lahko ugotovi — že izpremenila barvo in dobila v svojem zelenilu sivkast odtенок.

Ob koncu bi rad poudaril tole: umazanija, ki je letos začela ogrožati Krko — eno izmed najlepših rek v Sloveniji — ni brez posledic. Zidovje in stolpi so dobro ohranjeni. Pred 13. leti je postal skrbnik upokojeni železničar Pečnik. Ta je precej napravil, da se je marsikaj ohranilo. Na njegovo pobudo so podprli portal pred Lutrovo kletjo, ker bi se sicer porušil. Pečnik se tudi spominja, da so po vojni odpeljali štiri kamione knjig zgodovinskega pomena, ki so se hranile v gradu.

POLET JE 1964



— Te ni sram? Takoj si obleci hlačke!



— Je kdo utonil? — Ne, neka ženska se kopa v kopalkah brez zgornjega dela...



— Ne vem, na kaj ti ljudje čukajo...

— Ne vem, na kaj ti ljudje čukajo... — Je kdo utonil? — Ne, neka ženska se kopa v kopalkah brez zgornjega dela... — Ne vem, na kaj ti ljudje čukajo...

V semiški ISKRI: prvi za skrajšan delovni čas

Ni opravičila za obotavljanje v pripravah za uvedbo skrajšanega delovnega časa, so naglasili na posvetu komunistov v Črnomlju 31. julija, ko so razpravljali o uresničevanju predkongresnih smernic in sklepov občinske volilne konference ZKS - Ne gre za trenutno ali celo kampanjsko akcijo, temveč za pravice delovnih ljudi, ki so zapisane v ustavi!

Predvsem so razpravljali o pripravah za prehod na 42 urni teden. Uvod za razpravo je bilo poročilo posebne komisije pri občinskem komiteju, ki je dosedaj proučila priprave v devetih delovnih organizacijah. Glavne ugotovitve so:

Podjetje LIC ima komisijo za pripravo analiz in je že tudi izdelala predlog za prehod na skrajšan delovni čas. Sodiijo, da jim bo to možno doseči z zvišano produktivnostjo, potrebujejo pa strokovno pomoč za izvedbo te odgovorne naloge. V obratu BETI niso dosedaj še ničesar podvzeli v tej smeri. V ZORI imajo komisijo, prav tako v BELTU. V kanižarskem rudniku sodijo, da ne morejo preiti na skrajšan delovni čas brez dokončanja pričtetih investicij; v Belsadu nimajo še niti komisije. Skratka, razen v Liču in obratu Iskre v Semiču je bilo dosedaj v tem pogledu storjenega bore malo. V Iskre so pričeli s pripravami že lansko leto in so zdaj prišli tako daleč, da menijo v letošnjem četrtem tromesečju že uvesti poizkusni skrajšani delovni čas.

Razprava se je največ sukala okoli vprašanja, ali v občini so ali pa še niso dani pogoji za prehod na skrajšan delovni čas. Brez dvoma tega v vseh podjetjih ne bo-

do dosegli istočasno, vendar to ne upravičuje obotavljanja in počasnosti v iskanju možnosti za uresničenje tega, kar določa nova ustava. Čeprav običajno vedno nastajujemo notranje rezerve v delovnih organizacijah, da je včasih ta beseda že neprijetna, je vendar hkrati tudi res, da je takih rezerv še veliko! Podatki komisije: v občini dela 77 odstotkov vseh zaposlenih v prvi izmeni, v drugi le 16 odstotkov, v tretji pa komaj 7 odstotkov. Dokaz, kako slabo so izkoriščene proizvodne naprave! Rezerve so tudi v neizkoriščeni delov-

nem času. Na posvetu so razen tega opozorili, da bi kazalo v vsaki delovni organizaciji postaviti pod drobno-gled zlasti materialne stroške in razne izdatke. Res pa je, da potrebujejo posebno manjše delovne organizacije pri odkrivanju notranjih rezerv pomoč od zunaj, kot so jo potrebovali recimo pri izdelavi statov. Prehod na skrajšan delovni čas ob enakih ali še večji produktivnosti terja prav gotovo mnogo dela in strokovnega študija. Prehod ali uvedba skrajšanega delovnega časa ni trenutna kampanjska naloga, mar-

več neodložljiva stalna naloga in pravica delovnih ljudi, ki je zapisana v ustavi.

Kazno je, da v črnomaljski občini med kolektivi, ki so o tem že več ali manj razpravljali, ni še povsem jasno, ali naj bi šli na skrajšan delovni dan ali prosto soboto. Mnenja so različna. O tem bodo morale zavzeti svoje stališče sindikalne podružnice in politične organizacije, prav pa je, da o tem razpravljajo tudi v kolektivih.

V drugem delu posvetovanja je predsednik občinske skupščine. ing. Rado Dvoršak seznanil udeležence posvetovanja o izpolnjevanju gospodarskega programa v prvem polletju, o čemer bo razpravljala tudi zbor delovnih skupnosti v petek, 7. avgusta v Črnomlju. Na splošno so doseženi rezultati v prvi polovici leta prav dobri.



Brigadirji v Beli krajini so se te dni zamenjali, delo na cesti med Metliko in Črnomljem pa razveselivo napreduje

Vzgoja mladine naj bo skrb vseh občanov!

Lojzeta Sterka, predsednika občinskega komiteja ZMS Črnomelj, smo vprašali, kaj meni o vzgoji mladine v domači občini.

Vzgoja mladine se prične vsekakor pri starših. Nihče ni upravičen trditi, da so starši vseh otrok v naši občini dosegli zaželene uspehe pri vzgoji svojih otrok. To nam potrjujejo tudi podatki o mladinskem prestopništvu in zapazanja o vedenju mladine. V letu 1963 je število kaznivih dejanj, ki jih je zagrešila mladina, naraslo za 100 odstotkov v primerjavi z letom 1962. Nedvomno lahko trdimo, da so za to v veliki meri odgovorni starši, zato bi bilo treba marsikatero roditelja poučiti, kako naj vzgajajo otroke. Tej vzgoji sledi šolska vzgoja. V šolah bi morali več pozornosti posvečati idejni vzgoji. Pri vseh učnih predmetih, kjer je le mogoče, naj bi se prepletala idejna vzgoja mladega človeka z učno snovjo.

Kaj meniš o vplivu družbenih in političnih organizacij na vzgojo mladine?

Nelogična je trditev, da je za vzgojo mladine odgovorna samo mladinska organizacija. Nič manjša ni odgovornost političnih in družbenih organizacij, saj je mladina temelj za kadrovanje v vse družbene in politične organizacije. Socialistični zvezi in ZK ne sme biti vseeno, kakšne člane bodo dobili v svoje vrste in koliko jih bo. Družbene organizacije tarnajo, da ni mladine v tej ali oni organizaciji, ne vprašajo pa se, kaj so same storile za vzgojo svojega članstva.

Kako je s telesno vzgojo mladine v naši občini?

Zdrav duh v zdravem telesu je pogovor, ki naj nam bo kažipot v tej dejavnosti. Pri telesni vzgoji pogrešamo množičnost! Telesna vzgoja naj bi prodira v sleherno vas in do vsakega mladince ali mladinke.

Kakšne so finančne možnosti za izboljšanje dela mladinske organizacije v črnomaljski občini?

Občinski komitej ZMS Črnomelj je dobil v letu 1964 le 2 milijona 400 tisoč dinarjev. Od tega znašajo osebni dohodki in namenska poraba sredstev 1.700.000 tisočakov, ostane le 700.000 din za vse ostale dejavnosti vzgojnega pomena kot so: seminarji, politične šole, posveti, konference in vse ostalo. Kaj lahko s tem denarjem nudimo mladini domače občine, si lahko vsak misli. Z dosedanjim prakso bo treba prenehati in menim, da bi bilo treba vzgojo mladine smatrati kot enega osrednjih problemov vse občine.

54 let neumornega dela v obrti

Kdo izmed Belokranjcev ne pozna FRANCA GRAFA, neumornega lončarja in pečarja iz Gradca? Ze 54 let gnete glino in ustvarja iz nje najrazličnejše izdelke. Vedno je vedro razpoložen in nasmejan. Iz obličja mu kar sije dobrohotnost. Oče Graf je prava belokranjska korenina in poleg soseda Rakarja edini Belokranjec, ki se še ukvarja z lončarstvom in pečarstvom. Vročje julijsko sonce je pripekalo na vso moč, ko sem ga povprašal:

— Tovariš Graf, koliko časa se oblikujete glino?

— Od mladih nog! Sedaj imam 77 let. Leto 1910 smo šteli, ko sem se šel učiti lončarske obrti v Brežice k Matnaku.

— Kaj vse delate iz gline?

— Največ delam peči, zlasti kmečke krušne peči. Izdelujem seveda tudi sklede, latvice za mleko, vrče za vodo, ki jim v Beli krajini pravi-

mo krugle, majolike, ki jim pravimo pri nas polič in še marsikaj. Poglejte, to tu je pekač za pečenje purana. Delam tudi potičnike, lončke za rože in podobno. Včasih smo delali tudi igrače iz lončevine, petelinčke, v katere so otroci nalivali vodo in na nje piskali, hranilnike o obliki raznih živali in podobno. Tega zdaj ne delamo več, ker se ne izplača.

Tele majolike, poliče sem napravil po naročilu za neke inženirje iz Ljubljane, je nadaljeval mojster Graf. Ko sem mu povedal, da bom najin razgovor posredoval bralcem Dolenjskega lista, se je nasmehnil in dejal:

— Novinarji so me že večkrat obiskali. Bilj so pri meni od Dela, od Tovariša in še od drugih časopisov.

METLIŠKI TEDNIK

Poleg njega je stal 5-letni Danilo, njegov pravnik. Fantič že zdaj trdi, da bo tudi on lončar in pečar, ko bo velik. V ročicah je držal majoliko. Grafu je sijala sreča z obraz; dolgi sivi brki so se mu premikali nad nasmeja-

nimi ustnicami, ko je poleg sebe gledal svojega pravnučka.

— Je veliko povpraševanje po vaših izdelkih?

— Je in ni; največ je povpraševanja po pečeh, predvsem po kmečkih krušnih pečeh.

— No, pa ga spijva kozarček, je ponudil Graf z belokranjsko gostoljubnostjo in pripomnil:

— Oh, kako peklensko vroče je! V takšnem vremenu se moji izdelki dobro sušijo.

Potne srage so mu zalivale obraz, medtem ko je še naprej gnetel glino, ki je v njegovih rokah že dobivala obliko sklede.

JOZE SKOF

Marički Bajuk iz Radovice v slovo

Ko Ti posvečamo te besede in misli, Te več ni med nami. Zahrbna, neozdravljiva bolezen Ti je pretrgala nit življenja. V našem spominu živiš prav takšna, kot si bila pred dvajsetimi leti. Komaj sedemnajst let stara si bila v vasi sekretarka Skoja in mladine. Z mladostnim žarom in zavzetostjo si nas bodrila v težkem boju s sovražniki naše zemlje. Z vsem srcem in vso bitjo si bila predana osvobodilnemu boju. Nobena žrtve ni bila prevelika zate in nobena naloga tako težka, da je ne bi izpolnila.

V hudem mrazu in v poletni vročini, ponoči in podnevi, skratka vedno si bila pripravljena oditi na pot in izpolnjevati naloge. Čeprav si bila mlada, so Ti bile zaupane odgovorne dolžnosti. V hladnem januarskem večeru 1944, smo v zidnici za vasjo iz mladine in Skojevk ustanovili osnovno organizacijo Komunistične partije in kot najboljša si Ti postala njena sekretarka. Od 1942 pa vse do osvoboditve si se nenehno umikala pred

okupatorjevimi vojaki in domačimi izdajalci in okusala bridkosti ilegalnega življenja. V sodu si našla skrivališče med nemško ofenzivo, nimalokrat si dajala na tehtnico svoje mlado življenje. Iz dneva v dan si s svojimi dejanji snovala lik zavedne Slovenke in komunistične mladinke, odkrita in poštena si vsakomur povedala resnico v oči.

Dolgotrajna bolezen Ti je preprečila udejstvovanje v javnosti, svoje prepričanje pa si obdržala. Prijatelji in tovariši Te nismo pozabili, obiskovali smo Te, ob zadnjem obisku pa si nam sporočila: »Želim, da me na zadnji poti spremite kot zavedno Slovenko in komunistko!«

V težkih dneh sta Ti bila v tolažbo mož in sinko ter zavest, da Te Združenje borcev ni pozabilo. Odsla si Marička, Tvoj lik bo ostal med nami živ in nezbrisen, Troje ime pa bo v zgodovini slovenske mladine ostalo zapisano z zlatimi črkami! Slava Tvojem spominu!

Tudi letos bo sladko leto

Razgovor z Mirkom Kambičem o čebelicah in čebelarjih

— Tovariš Kramarič, kaj menite o letošnji čebelarški letini?

— Bil bi krivičen, če bi dejal, da bo slaba. Po izkušnjah, ki jih imam, lahko rečem, da je bilo letos v povprečju točno že 14 kg medu na 1 Znidaršičev panj. Kostanj ni medil, ker je bilo v času ko je cvetel deževje. Največ so dali travniki in akacija, pa tudi mane je bilo nekaj.

— Kaj lahko čebelarji še pričakujejo letos od svojih živalic?

— Oni, ki bodo peljali čebele na pašo v Liko na vresje (vrisak), si lahko obetajo

obilni pridelek. Obilen pridelek lahko pričakujemo tudi od paše na otavi. Upamo lahko, da nas bo narava obdarila z medenjem ajde.

— Kaj menite o skupnih naporih čebelarjev za čimvečji pridelek?

— O tem ne bi rad dajal nobenih izjav. Povem samo to, da bi čebelarji, organizirani v čebelarskem društvu, lahko letos izrabili priložnost za skupna pasišča v Kočevskem Rogu, kjer pričakujejo medenje otave in za skupna pasišča v Liku. Osebnim nisem in ne morem biti zadovoljen z delom čebelarskega društva, čeprav sem bil njegov tajnik. Premalo je strokovnih posvetov, predavanj in demonstracij, premalo skrbimo za mladi rod čebelarjev.

— Je morda krivda v tem, da je premalo sredstev?

— Ne morem trditi tega, premalo je dobre volje, kjer pa je dobra volja je tudi denar! Denarja je pač toliko, kolikor ga ustvarimo! No, pa kaj bi govorili o tem. Srečen sem, ker sem čebelar. Ljubim čebelice in lahko rečem, da je čebelarstvo moj konjiček.

JOZE SKOF

Semiški gasilci praznujejo

Gasilsko društvo v Semiču je bilo ustanovljeno 1894 in je eno najstarejših na Dolenjskem. Nabavilo je tri brigalne in precej opreme ter sezidalo dva doma. 70-letnico društva bodo proslavili 9. avgusta. Tedaj bodo predali svojemu namenu novo motorno brigalno z zmogljivostjo 800 litrov vode v minuti. Ob tej priložnosti bodo velike sektorske vaje, najzaslužnejšim gasilcem pa bodo podelili priznanja.

F. D.

AMD Vin'ca vabi na nedeljsko slavlje

V nedeljo popoldne ob treh bo proslavilo avtomoto društvo na Vinici pri Črnomlju svojo desetletnico. Odbor društva vabi na bogat program in veselo zabavo vse svoje člane, prijatelje in znance! Sodelovali bodo tudi člani občinskega odbora AMD Črnomelj. Da bo poskrbljeno za dober prigrizek in pristno domačo kapljico, ni treba posebej poudarjati! Pridite — VINICA IN KOLPA VAS VABITA!

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE



Mojster Franc Graf slovi daleč naokoli po svojih prvovrstnih lončarskih in pečarskih izdelkih. Tule ima v rokah pekač za purane in belokranjski polič; pravnik Danilo ob njem pa rad pove, da bo tudi on pečar, ko bo velik...

Jože Turk – najuspešnejši podvodni ribič

Minule tedne so naši časopisi veliko pisali o podvigih in uspehih Jožeta Turka v tekmovalnem podvodnem ribolovu. Ker je domačin in član TVD Partizan v Kočevju, sem ga v domu telesne kulture, kjer je igral namizni tenis, zapletel v razgovor, naj kaj pove o sebi in svojem veselju do podvodnega športa.

Rodil se je v Kočevju, kjer je tudi končal gimnazijo. Že kot pionir se je začel baviti s telovadbo in športom pri

domačem Partizanu. Postal je vsestranski športnik in je bil skoraj enako več v telovadbi, klasični telovadbi, smučarskih skokih itd. Prvič je prišel v stik z morjem pred osmimi leti, ko je odšel v rudarsko letovališče v Medvejo. Tu se je tudi srečal s podvodnim ribolovom. Šport ga je navdušil, da si je precej naredil masko iz avtomobilske zračnice in poskusil. Že leto kasneje si je nabavil opremo, puško pa sta

napravila doma z očetom. »Puška sicer ni bila luksuzna, zašla je pa le,« se spominja Jože še danes.

V Sloveniji ni bilo takrat

KOČEVSKÉ NOVICE

še nobenega kluba za podvodni ribolov, zato se je Jože vpisal v enega zagrebških klubov. Osebnost sicer ni nikogar poznal v tem klubu, dobil pa je legitimacijo in 50 odstotkov popusta na ribolovno karto. Kot pravi, je bil tistikrat le bolj »dopisni član«. S športnim tekmovalnim ribolovom se je začel temeljiteje baviti šele leta 1961, ko je bil ustrezen klub ustanovljen tudi v Ljubljani. Jože je takoj postal njegov član. Zdaj je eden izmed osmih, ki se od skupnega števila članov

ni tekmovalci z otoka Lošinja. Tako se je pričel Jožetov vzpon in leta 1963 je bil že poklican na testiranje za državno reprezentanco. Letos pa je bil povabljen na tri-dnevno selekcijsko tekmovalno dvanajstih najboljših v preteklem letu. Na tem tekmovalstvu je zasedel prvo mesto in je bil poleg Damijana z Malega Lošinja in Domarčiča iz Zagreba izbran v jugoslovansko reprezentanco za evropsko-afriško prvenstvo. Tekmovalje je bilo ob začetku julija na Trematih pri Siciliji. Nastopilo je devet najmočnejših evropskih in afriških reprezentanc s skupaj 30 tekmovalci. Jugoslovani so dosegli lep uspeh. Med moštvi so dosegli 4. mesto, kot posamezniki pa so se vsi uvrstili med prvih 15; Jože Turk je zasedel odlično peto mesto.

Za ta uspeh mu vsi čestitam in želimo še veliko uspehov. »Ne vem, kako bo. Za zdaj nimamo pogojev. Zimski trening odpade, poleti pa smemo dnevno uloviti le do 5 kg rib. Trenirati moram šest ur, teh 5 kg pa ujamem že v pol ure. In kaj naj počnem v ostalem času pod vodo?« se je zaskrbljeno vprašal mladi športnik. Pomislil sem, da je to tako, kakor če bi treniral kegijanje za 200 lučajev, vreči pa bi jih smel le 25.

ANDREJ ARKO



Jože Turk, hrabri podvodni ribič

(okrog 400) bavijo intenzivno s tekmovaljem. Težave imajo s treningi. Priložnostno se vozijo ob sobotah na morje. Težak je tudi zimski trening, ker je morje zelo hladno in nimajo zaščitnih oblek. Zimskih treningov do zdaj tudi ni bilo, ker je bil zimski ribolov pri nas prepovedan.

Ko se je Jože seznanil s Krešom Petrovičem, domačinom s Korčule, sta pričela redno trenirati. Prvič sta nastopila kot nepoznana tekmovalca v B skupini. Kmalu pa so ju opazili, saj sta ujela le 100 gramov manj rib kot zna-

MATIČNI URAD KOČEVJE

V času od 3. do 31. julija so rodile: Marija Kolmančič iz Mlake – Darka, Ana Lipovec iz Kočevja – Bojana, Olga Oražem iz Gor. Ložin – Vlasto, Rutina Jambrvič iz Kočevja – Ana in Ivana, Marija Hudorovac iz Kočevja – Ljerko, Frida Hudorovič iz Zeljn – Mirka.

V Mariboru je rodila Monika Adamič iz Kočevja – Ireno. V Ljubljani pa so rodile: Ivana Colnar iz Kočevja – Mojca, Kristina Gomboc iz Kočevja – Marjeta, Ema Kocijančič iz Kočevja – Darjo, Angela Miklič iz Podtabora – Sandija, Danijela Vrščaj iz Kočevske Reke – Martina, Marija Treven iz Kočevja – Marijo, Olga Klun iz Rapljeva – Jožeta, Ružica Anšo iz Kočevja – Nataša, Milena Baurar iz Slovenske vasi – Bogdana, Rozalija Kozlar iz Kočarjev – dve dekletki, Kristina Lovšin iz Kobljarjev – Vesno, Ivica Zuzek iz Kočevja – Tanjo.

Poročili so se: Jože Lipovec, delavec iz Koč., in Veselka Čučak, delavka iz Golubice; Miroslav Ješnik, delavec iz Stare cerkve, in Nada Petek, trgovska pomočnica iz Mrtvice; Josip Lipovec, mesarski pomočnik iz Kočevja, in Marica Rus, trgovska pomočnica iz Dolge vasi; Frano Androjna, krmnar iz Zagreba, in Magdalena Janž, delavka iz Stare cerkve; Anton Obrstar, kleparski pomočnik z Brega, in Jožeta Jonke, kuharica iz Kočevja.

V Ljubljani sta se poročila: Ivan Nimac, pismonoša, in Ana Drobnič, tkalca, oba iz Šalke vasi.

Umrli so: Štefanija Logar, gospodinja iz Šalke vasi, 45 let; Jožeta Ruđež, upokojenka iz Kočevja, 71; Ivana Bradač, učiteljica iz Cateža, 83; Neža Trement, gospodinja iz Rudnika, 68; Stane Mohar, upokojenec iz Slovenske vasi, 51; Alojz Rudolf, upokojenec iz Šalke vasi, 73.

V Ljubljani je umrl Jože Maver, uslužbenec iz Kočevja, 40 let.

Matični urad Vas-Fara

Julija ni bilo ne rojstev in ne porok. Umrli so: Neža Križ, gospodinja iz Laz pri Kostelu, stara 80 let.

Kočevska mladina na delovnih akcijah

Pred kratkim sta vodstvo občinskega komiteja Zveze mladine Kočevje prevzela dva nova mladina. Predsednik je Veno Aupič, lesni tehnik na Inlesu, sekretar pa Jože Novak, ki je v razgovoru o sodelovanju kočevske mladine na letošnjih mladinskih zveznih in republiških akcijah povedal naslednje:

Letos je med našo mladino opazno večje zanimanje za sodelovanje na raznih mladinskih delovnih akcijah kakor prejšnja leta. Mnogi mladinci se sami prijavljajo za delovne brigade, težave so le v gospodarskih organizacijah, kjer delajo, ker jih na delu težko pogrešajo. – Letos je že ali pa še bo odšlo v brigade 27 mladincev in mladink. Julija so bili štirje v Litiji, štirinajst srednješolcev bo odšlo avgusta na Jadransko magistralo, štirje na gradnjo ceste v Črnomlju, še pet mladincev in mladink pa bo dva meseca, septembra in oktobra, pomagalo graditi Jadransko magistralo.

Kočevska mladina se tudi že pripravlja na letne konference aktivov, ki bodo v delovnih organizacijah v prvi polovici septembra, na vasi pa v drugi polovici. Mladi proizvajalci v podjetjih bodo predvsem govorili o samoupravljanju in vlogi mladega človeka v njem, vaška mladina pa o položaju mladih v kmetijstvu in luči sedemletnega plana. Letne konference mladinskih aktivov bodo pripravila na občinsko konferenco, ki bo predvidoma v začetku novembra. O pripravah na letne konference aktivov bodo govorili tudi na plenumu občinskega komiteja ZMS, ki bo 14. avgusta.

TE DNI V KOČEVJU

V kratkem bodo asfaltirali novo ulico, Ulico Borisa Kidriča mimo štirih stolpnic ob Rinzli. Pripravljala dela so skoro že pri kraju. Z novo ulico se bo podoba mesta spet nekoliko spremenila. Ulica je bila lani asfaltirana do prve stolpnice, sedaj pa bodo asfaltirali trak potegnili še mimo zadnje, četrte, ki je zrasla letos.

V soboto je bilo v tržnici precej prodajalcev – in tudi kupcev, ki so nabirali zaloge za nedeljo. Precej je bilo borovnic (po 180 din), paradiznik je bil po 140 do 180 din, paprika po 200, sli-ve po 200 do 250, breskve po 220 din, kumare po 140, stročji fižol 140 – 180 din, merica skute 110 din itd. Prodajali so tudi nekatera semena in rdečo peso. Samo en prodajalec je imel vidno označeno ceno, pri ostalih pa je bilo treba povpraševati.

Kljub podražitvi je v Kočevju zadnje čase precej težko dobiti kruh, posebno ob sobotah. To soboto je bila prodajalna skoro vse dolga polna ljudi, ki so ča-

kali na kruh ali pa se ob še kadeših hlebcih prerivali. Res bi bilo treba misliti tudi v Kočevju na boljše, hitrejše in solidnejše preskrbo s kruhom.

Ko se je pred meseci pocenila prava kava, smo pričakovali, da se bo pocenila tudi v gostilnah in kavarnah, vendar brez uspeha. Ko se je pred kratkim podražil sladkor za 50 dinarjev, se je kmalu, že s 1. avgustom, podražila v kočevski kavarni (in tudi drugih lokalnih verjetno) kava, in sicer od 46 na 50 dinarjev. Na »okroglo« zaradi lažjega obračunavanja?!

Julija so pri Rožnem studencu v Kočevju taborniki iz Slovenskega Primorja. Povedali so, da jim Kočevska ugaja in da bodo s taborjenja odnesli prav lepe vtise. Ta čas so si ogledali bližnjo in daljnjo okolico Kočevja, obiskali Bazo 20 v Partizanskem Rogu, Ribnico itd. Ob zaključnem družabnem večeru jim je igral ansambel mladih »Plavi blues« z Rudnika.

JOŽE MAVER

V četrtek je po čudnem naključju prometne nesreče dokončal svoje bogato življenje tov. Jože Maver, šef splošnega sektorja gradbenega podjetja »Zidars Kočevje«.



Rojen je bil 30. oktobra 1924. leta v Krki vasi pri Grosupljem v delavsko kmečki družini, kjer se je pri očetu izučil tesarstva. Po razpadu stare Jugoslavije se je povzpnil z osvoboditnim gibanjem in je bil član OF. Italijani so mu

požgali in izropali dom. Po njihovi kapitulaciji je šel v partizane. V Levstikovi brigadi je bil mitraljezec, kasneje pa je v Notranjskem odredu postal komandir čete. Po razformiranju Notranjskega odreda je bil dodeljen v KNOJ, kot osvoboditelj pa v ministrstvo za notranje zadeve LRS. Služboval je v odsekah za notranje zadeve v OLO Ljubljana in Trbovlje in nazadnje kot poverjenik odseka za notranje zadeve OLO Kočevje. Med službovanjem se je stalno izobraževal in je leta 1954 opravil veliko maturo. V NOV je bil ranjen, dobil je več odlikovanj, med njimi tudi red za hrabrost. Bil je rezervni kapetan 1. klase ter član ZK od 1944.

Leta 1958 je prevzel posle šefa splošnega sektorja pri gradbenem podjetju »Zidars Kočevje«. Ni se ustrašil do takrat njemu neznanega dela. Povsod ga je vodila vedno le misel za dvig podjetja in splošna korist družbe. – Njegovo društveno delo je neprecenljivo. Ob njegovi smrti je nastala globoka vrzel na političnem in športnem polju. Z njim je Kočevje izgubilo vidno osebnost, katere se bomo še dolgo spominjali.

Poznate dom na Travnj gori

Dom na Travnj gori je v zadnjem času zelo obiskan. Na Travnj goro radi prihajajo domači in tuji turisti. Tujske sobe imajo že nekaj časa polno zasedene, pa tudi avgust je že oddan. Prostor lahko dobite samo še na

skupnih ležiščih. Poleg lepe narave, višinskega zraka, idealnih pogojev za lov itd. so privlačne tudi cene. Ta turistični dom je nemara med najcenejšimi v Sloveniji, saj stane celodnevni penzion samo 1.100 din. Postrežba je dobra, turistu je na razpolago televizor, s telefonom so povezani s svetom. Na Travnj goro vodita dve cesti.

Na dan vstaje – 22. julija – je bilo tu še posebno živahno. Obiskovalci so bili iz raznih krajev. V naravi in soncu so ljudje lepo prebili praznik.

Pred kratkim so odšli iz kolonije na Travnj gori otroci iz Kočevja. Kolonija je štela okrog 60 otrok in vzgojiteljev. Imeli so se dobro.

Kot posebna atrakcija doma na Travnj gori je »Večer polharjev«, ki ga priredijo vsako leto, ko se začne lov na polhe. Polharski večer bo tudi letos.

POPRAVLJAMO

neljubo pomoto, ki se je pripetila v članku »Na Bazi 20« priznanja najzaslužnejšim aktivistom RK, objavljenem v 30. številki našega lista. Proslave se je udeležila članica centralnega odbora RKJ Maja Gorše, zlati znak sta prejela Rudolf Vrabčič iz Livolda in France Šilc iz Kočevja, srebrni znak je prejel Jože Jankovič, priznanje občinskega odbora RK pa je prejela Ivanka Zurga. Vsa navedena imena je pri prvotni objavi tiskarski skrat popačil, zato smo jih še enkrat navedli.

Nova podoba ribniškega festivala

Najprej je bilo spoznanje, da nam kljub vedno hitrejšemu tehničnemu napredku in dvigu splošnega standarda nekaj manjka, da nastaja v našem splošnem razvoju vrzel, če ne bomo skrbeli vzporedno za družbeni in gospodarski razvoj ter za duhovno bogatitev naših delovnih ljudi. Spoznanje, iz katerega se je rodila najprej želja, nejasna misel, ki pa se je sčasoma izoblikovala v določeno podobo. In ta podoba je dobila ime festival, Ribniški festival.



S tem namenom so bile tudi obnovljene ruševine starega gradu sredi Ribnice. Prostor, nekoč rezerviran le za ožek krog izbrancev, prostor – simbol srednjeveške moči in slave, je na široko odprl vrata slehernemu. Ob mogočem drevju za načetim gra-

skim zidovjem, ki je prevzelo popolnoma novo obliko, je zrasel čudovit podium letnega gledališča, z njim so se odprle široke možnosti za kulturno udejstvovanje v letni sezoni. Tam, kjer je bil nekoč grajski ribnik, so se znašle klopi, sedeži za tisoč in več gledalcev.

Številne zastave in svečani zvoki fanfar so pred tremi leti oznanili pričetek Ribniškega kulturnega festivala, s tem pa tudi novo obdobje v kulturnem življenju tega kraja. In potem so se leto za leto, človek že trikrat, zvrstile gostujoče kulturne umetniške skupine iz Ljubljane, Celja, Reke itd. pred ribniško publiko, željno kakršnekoli kulturne hrane. Grad je vsako leto konec avgusta ali v začetku septembra ponovno zaživel...

Odbor za gradnjo šole v Ribnici

Občinska skupščina Ribnice je na zadnji seji imenovala režijski odbor za gradnjo nove šole v Ribnici. Odbor šteje 13 članov.

Prostori ribniške osnovne šole ne zadoščajo več svojemu namenu in se je zato pokazala nujna potreba po gradnji nove šole. Naloga odbora je, da pripravi vse potrebno, da bi lahko čimprej začeli z gradnjo.

Matični urad Loški potok

Julija ni bilo rojstev in ne porok. Umrli so: Anton Kordič, kmetovalec iz Segove vasi, 72 let; Marija Debeljak, učiteljica iz Segove vasi, 79; Marija Levstik, upokojenka iz Travnika, 70; Antonija Debeljak, kmetovalka iz Retji, 77; Jožeta Lavrič, upokojenka iz Segove vasi, 84 let.

ŠKOCJAN ODKRIVA SPOMENIK

Škocjan, vas za Vinjim vrhom, leži ob cesti, ki pelje iz Novega mesta mimo svetovno znanega gradu Otočca, Smarjete z znamenitimi Toplicami preko Zbur in Bučke, med vinogradi tja do Rake in naprej v Krško ali Brežice. To je tisti del Dolenjske, kjer je bil pred vojno kotel za ceneno delovno silo, toda živelo se je poceni in dobro, saj škocjanski človek ni imel za svoje pridelke trga. Danes stoji kraj tam nekje, kjer se je življenje ustavilo, saj so doma edino še starejši. Mladina je šla v svet za boljšim in laže pridobljenim kruhom.

Med narodno osvobodilno borbo in ljudsko revolucijo pa ni bilo tako. Škocjan z vso svojo okolico je trdno stopil v boj z okupatorjem in njegovimi hlapci. Ta predel je bil tik nasilno začrta meje med ozemljem, ki so ga zasedli Italijani, lačni naše zemlje, gozdov, lesa in premoga, in med ozemljem, ki so ga priključili Nemci tretjemu rajhu kot Spodnjo Stajersko. Škocjanci so dobro spoznali nacistične metode preseljevanja slovenskega življa iz izseljeniškega pasu ter so pristržno in z ljubeznijo sprejeli mnoge begunce.

Prvi začetki: že v poletju 1941

Že v juniju in juliju 1941 so se pojavile prve skupine Osvobodilne fronte, ki so jih organizirali: Jože Jurančič, učitelj s Teč, Srečko Pečar, učitelj iz Škocjana, Tončka Majcen, Kačar s partizanskim imenom Kantor in Blaž Šutar iz Stare vasi.

Prav zato tudi prvi večji napad partizanskih enot 1. novembra 1941 na Bučko ni šel mimo njih. Partizanskim enotam so nudili hrano, prenočišča in jih vodili do Bučke.

Konec marca in v začetku aprila 1942 se je pojavila v teh krajih partizanska enota iz šolskega taborišča Rdeči kamen pod poveljstvom komandanta Ivana Moreta — Zana Rometa in politkomisarja Naceta Majcna — Tarzana, ki se je pozneje razvila v Vzhodnodolenjski odred. Ta je začel utrjevati osvobojeno ozemlje.

Postojanka karabinerjev, ki je bila nastanjena v bivši občinski hiši, je pošiljala vsak dan obhodno patrolo iz Škocjana v Smarjeto, Belo cerkev, Drago, Dobruško vas in nazaj v Škocjan. Da bi prenehal Italijani s to patrolo, je štab Zapadnodolenjskega odreda poslal 22. maja 1942 en vod z dvema mitraljezoma pod vodstvom Borštarnja iz Malkovca v zasedo. Vod je postavil zasedo v Ruperjevi hosti blizu zaloge. Njena naloga je bila, da iz obeh mitraljezov s križnim ognjem užge po Italijanih in jih s tem prisili v stisko med Raduljo in cesto. Nato naj razoroži patrolo in odide na novo odredeno zborniško mesto, kajti Zapadnodolenjski odred se bo med to akcijo premestil v gozd Bukovec. Kaj se je tisti dan godilo v karabinerski postojanki, da niso poslali patrole na obhod ni znano. Ker zaseda ni mogla izvršiti naloge, je naslednje jutro odšla na drugo akcijo pri Dobruški vasi. Tudi ta akcija ni

uspela. Ker sta se ponesrečili kar dve akciji, seveda brez strelcev, so se partizani lotili karabinerske postojanke. Med potjo v novo taborišče so dopoldne z Mastnega vrha dobrih 50 m nad bivšo občinsko hišo streljali skozi okno v spalnico postojanke. Italijane je to silno prestrašilo. Šele po dveh urah so se upali v strelski vrsti proti Mastnemu vrhu. Od gozdnega parobka so gledali izza debel v gozd. Partizanov seveda niso dobili, ker so že davno odšli. Uspeh te akcije je bil, da so 23. maja izpraznili postojanko karabinerjev v Škocjanu in fašistov v Stari vasi. Na ta dan praznujejo Škocjanci svoj krajevni praznik. Čez dva dni po napadu je bil v Škocjanu partizanski miting, ki so se ga udeležili vsi Škocjanci in okoljani. Veseleje je bilo izredno.

92 dragocenih žrtev za svobodo

S tem dnem je nastalo veliko osvobojeno ozemlje med Krko in usiljeno mejo, ki je bilo povezano z osvobojenim ozemljem na desnem bregu Krke preko Gorjancev v Zumberak in Belo krajino. Takoj so se začele priprave za volitve. 23. junija, en mesec po izpraznitvi postojank, so bile volitve v narodnoosvobodilne odbore, s katerimi je ljudstvo sprejelo oblast v svoje roke.

Gospodarske komisije so začele pošteno in pravilno razdeljevati prehrano za vojsko in civiliste, razdeljevali so les, nastale so delavnice, in gradili so sadne sušilnice. Organizirali so Narodno zaščito, ki je prevzela tudi zaščito važnih zgradb in straž. Prvikrat je bila razdeljena graščinska zemlja tujerodnih graščakov in sodelavcev okupatorja. Osvobojeno ozemlje s silnim razmahom ljudske oblasti in partizanstva je trajalo do velike italijanske ofenzive v sep. 1942.

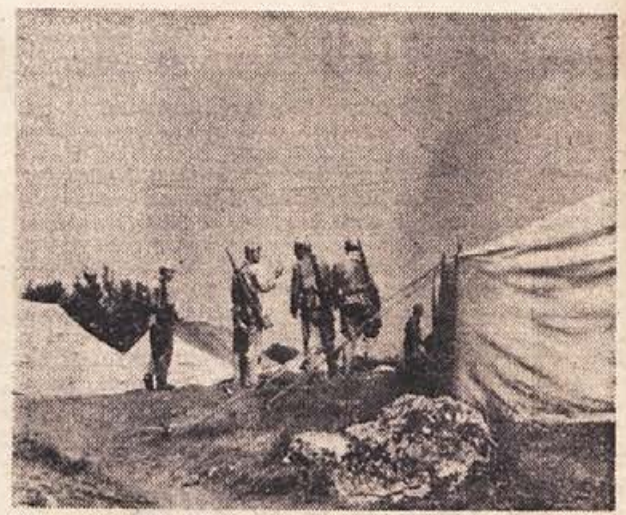
Ofenziva je naredila med prebivalstvom ogromno škodo, še več pa jo je naredila Legija smrti, vojaško organizirane enote domačih izdajalcev s svojimi rekvizicijami, zastrahovalnimi pohodi, aretacijami in mučenji Škocjancev. Škocjanski predel je dal za svobodo in pravice delovnega ljudstva ogo-

men krvni davek. Iz 25 vasi Škocjanskega predela je padlo 56 domačin in 8 neznanih borcev. S topovskim obstreljevanjem, z bombardiranjem iz zraka in uboji je izgubil škocjanski predel 23 ljudi, v internacijah pa je umrl 5 ljudi.

Vsem tem 92 žrtvam naše ljudske revolucije bo krajevna organizacija Zveze borcev Škocjan odkrila 9. avgusta 1964 ob 10. uri dopoldne spomenik pred osnovno šolo v Škocjanu.

Škocjan vabi na to odkritje vse partizane, ki so se borili in hodili okrog Škocjana in na Dolenjskem na veselo srečanje! Sprejel jih bo kakor v času največjih preizkušenj.

JOŽE ZAMLEN



Prizorček iz tabora obveznikov predvojaške vzgoje dolenjskih občin v Velikem Gabru

»Pa še o tistem povej, Peter!«

VELIKI GABER, 25. JULIJA

Stojijo v dveh vrstah. Skupina poleg skupine. Fantje od 16 do 20 let. Zelenorumeni in sivkaste uniforme, zategnjene v pasu. Puške naslonjene na desni bok. Mirna drža teles. Tiho, brez glasu. Disciplin! Skoraj bi pomislili, da si med skupino redne vojske. Ko se ozreš, vidiš, da nimajo peterokrakih zvezd na kapah. Torej prava vojska niso. Ampak ta ponos, blesk oči, ali to nič ne pove? Pač, kajti fantje so v resnici ponosni, da so tu.

Potem dobijo voljno. Za nedolžen čas. Treba je napraviti neki spisak in vanj vnesti osebne podatke. Poklicani se glasno odzove. Klicanje traja dobre pol ure ali kaj več. Potem se fantje spet postavijo v skupine, da jim pregledajo orožje.

In potem spet sledi ura po dnevi zapovedi.

Predzadnji dan taborjenja je. Vroče kot le kaj. Ampak fantje se ne zmenijo za to. Tudi nanes bomo vzdržali kot vseh preteklih štirinajst dni, razbereš iz njihovih pogledov.

Sedijo v senci pod taboriščem. Jože Hudoklin iz Dobrušice, Pe-

ter Jerele iz Sentjerneja, Jože Canžel in Jože Golob iz Sevnega pri Trški gori. Osemnajst let so stari. V civilu so zaposleni. Brž pripovedujejo, kaj in kako delajo v koliko gospodarstvu so imeli v minulih dneh tudi tu.

Najzgovornejši je Peter Jerele. Hude in vesele zna vedno povedal tako, da se mu moraš od srca nasmejati.

»Zanima vas, kako se imamo, kajne?« sprašuje Peter in razigrano mežika z očmi. »Smo velika družina. S tistimi, ki so letos prvi na taborenje predvojaške v Velikem Gabru, smo postali že prve dni prijatelji. Vsak ima po nekaj prijateljev. Življenje na taborenju je prijetno. Zase rečem, da mi ni bilo in mi ni dolgočas. Tako misli še marsikdo od nas. »Obukov lahko obvladam. Komandni kader je dober. Zna razumeti mladitca. Moram reči, da smo se tudi z našim komandirjem podporočnikom Francem Glavanom lepo razumeli.«

»Daj, pa še o tistem povej...« so Petra spodbujali Hudoklin, Canžel in Golob.

»Še bodo ljudje smejali. Pa naj se. — Kmahu ko smo prišli sem, je na nekto našo prireditev prišel

gostilničar iz Velikega Gabra. S seboj je pripeljal svoje tri hčere. Zaka je prišel, zmo takoj ugani: da bi nas zvalil v svojo gostilno. Eh, pa ni bilo nič s tem, ker nisimo smeli iz taborišča.«

(Toda) je mimo prišel kantiner Jože Klemenčič. »Jože, cigareto prinesi iz Velikega Gabra!« so vzklikali.)

»Pa še o tistem, Peter...«

Peter se zamisli, pogleda naokrog in v kot grešnik prizna:

»Veste, punca mi je pozabila pisati!«

»Ah, tako!«

»Tako,« pritrjuje Peter in se hudomušno smehlja. »Niš zato, če mi noče pisati.«

»Kako pa proste ure preživite?«

Vsi naenkrat: »Imamo radio, televizor, harmonikarja, prireditve. Škoda le, da ni vode, kjer bi se lahko kopali. V teki vročini bi se kopanje prišlo.«

Pride povelje, da je treba vati in oditi s skupino na dnevna vaje. Fantje stečejo. Toda ne pozabijo pripomniti:

»Napišite, da bo druga izmena.«

(obveznikov predvojaške vzgoje iz novomeške občine) sliki pride za nami, izmenadna. Našba bo marsikaj, česar lani ni bilo. Vse je boljše!«

Ivan Zoran

Novomeški upokojenci na Koroškem

28. julija je odšlo iz Novega mesta 42 upokojencev, ki so se odločili za izlet na Koroško. Vodil jih je Boris Zužek.

V najlepšem vremenu smo dospeli do Gosposvetskega polja, kjer smo si ogledali kamniti prestol, na katerem so ustoličevali slovenske vojvode. Zatem smo videli gosposvetsko cerkev, ki slovi po baročnih oltarjih in dveh neenakih zvonicah. Tovariš Zužek nam je spótoma pripovedoval o znamenitostih, ki so jih videli v Celovcu in drugih krajih. Pot nas je vodila iz Celovca proti Vrbskemu jezeru in k Osojskemu jezeru, kjer so znana avstrijska letovišča.

Prijetno smo se počutili tudi v Beljaku, ki ima okrog 60 tisoč prebivalcev in je važno prometno križišče. Ko smo se odpeljali proti domu, smo videli od meje pri Podkorenu dolino Zilje. Srečno smo se polni vtisov vrnili v domovino. Z izletom smo bili zelo zadovoljni. Hvaležni smo upravi Društva upokojencev, še zlasti tovarišu Savniku, ki je izlet organiziral, in Borisu Zužku, kakor tudi soferju avtobusa podjetja »Gorjanci«, ki nas je lepo in varno vozil.

Pavla Vahtar

Berite in razširjajte Dolenjski list!

Novomeška kronika

■ Namesto starega lesenega kioska so pred kandijskim mostom postavili za prodajanje časopisov nov montažni kiosk. Sprememba bo dobrodošla ne le za tiste ki kupujejo časopise, ampak bo z novim kioskom zadovoljen predvsem prodajalec.

■ Glavnaste posode za rože, ki so postavljene pred rotovžem in ob spomeniku pred novo Delikateto so lep dokaz, kako se da z malo truda okusno polepsati in popestriti podoba našega mesta. Posode s cvetjem bi zato lahko postavili večkrat in še na drugih mestih.

■ Kmetijska zadruga je spet odprla zdaj preurejeno trgovino z reprodukcijskim materialom na Cesti komandanta Staneta. Moderno urejena trgovina bo pravo nasprotje stari, posebno še, ko so bodo dobro založili z raznovrstnim blagom.

■ Zaradi nekaterih pomanjkljivosti — manjka stekla in kromiran okvir za delikateto — se je otvoritev Mesarije na Glavnem trgu zavlekla za nekaj tednov. V upravljenju menijo, da bo otvoritev verjetno jutri.

■ Stari ljudje so v letošnjem avgustu napovedovali vročino, od

katero naj bi baje ljudje umirali! Kakor v zadnjih dneh kaže, pa se napoved ne bo uresničila. Zjutraj in proti večeru je prav hladno, čez dan pa kljub soncu ni nobene vročine. Tudi Krka je letos tako mizla, da je v mestu le malo takih, ki so okusili objem njenih valov.

■ Izredno dobro je bil založen pretekli ponedeljek novomeški žiljski trg. Prodajali so vsakovrstno zelenjavo, katere cene niso bile pretirane. Hruške so valjale od 80 do 100 din kg, jajca 35 din, breskve 120 in 140 din kg, slive 100 din, jabolka 150 din, kumare 40 din, buče 50 din, čebula 120 din, pesa 100 din, paprika 180 din, solata 200 din, zelje 60 din, ohrovt 100 din in fižol 200 din kg. Izbiro je bilo precej, zato so bile posebno v kasnejših dopoldanskih urah cene znatno nižje.

■ Gibanje prebivalstva: rodile so: Anica Petje iz Kastelevo 11 — Lilijano, Sonja Požar z Mestnih njič — deklico, in Ivanka Bončina iz Ljubljanske 18 — Brigito. — Poročila sta se: Janez Golovršič, klepar, in Emilija Gričar, gospodinja, oba iz Kettejevoga drevoreda 31. — Umrla je Fani Kobe, zasebnica s Ceste herojev 51, stara 77 let.

Iz mape socialne delavke v Trebnjem

Lani je trebanjska občina porabila za socialno varstvo 11 milijonov dinarjev. Tudi letos je predvidena približno tolikšna vsota.

ZALKA MAJERLE, socialna delavka v oddelku za družbene službe pri občinski skupščini, hranj v svoji mapi vrsto dokumentov, poročil in skopih analiz najrazličnejših primerov socialnega varstva. Problemov, kot je povedala, je dovolj, da pa je ob zagotovljenih sredstvih možno reševati le najbolj pereče.



Brigadirski ho-ruk v Mokronogu

Na sliki vidite fante in dekleta, člane mladinskih delovnih brigad MATIJA GUBEC in MILAN MAJECEN; to so srednješolci, vajenska in kmečka mladina, ki so se v Mokronogu lotili hvaležne in prepotrebne naloge: mladinski brigadi pomagata graditi vodovod za Mokronog. Od zajetja pri vasi Beli grič proti Martinji vasi kopljeta brigadi jarek, v katerega sproti polagajo cevi. — Več o brigadi, njenih uspehih in življenju mladih delavcev bomo poročali prihodnji teden.

TREBANJSKE NOVICE

po število in so veliko breme socialnega varstva. Trpijo pa njihovi otroci, ki ob pomanjkanju vzgoje postanejo prestopniki.

»Vprašanje prestopništva mladoletnikov je pri nas silno pereče. Socialna služba napreza vse, da bi preventivno delovala ob takih pojavih. S stalnimi obiski in drugimi stiki poskušamo vzgojno delovati na vse tiste, ki še niso pregloboko zabredli. Najdemo jim primerno zaposlitev, to pa je za mnoge najboljša rešitev.«

Starejšim in onemoglim občanom pomagajo, kakor morejo. Obiščejo jih najmanj enkrat letno. To je potrebno, saj tako narekuje splošna skrb za občane. Vedno bolj pogostna je oblika varstva, ki jo poznamo kot rejništvo. Rejniki so navadno premožnejše družine z manj družinskimi člani. Tudi tem v rejništvu pomaga socialna služ-

ba. Zlasti pa si prizadeva, da bi bilo čim več takih zdravstveno zavarovanih. Do zdaj je dobilo zdravstveno varstvo 34 socialnih podpirancev. »Tako rekoč nedotaknjena je edinole ciganska problematika.« je dodala Zalka Majerle. »Ciganov je v občini precej, živijo pa v neznošnih razmerah, brez stanovanj in primerne zaposlitve. Kaže, da se bo problema naposled resno lotila posebna komisija, ki so jo nedavno imenovali pri svetu nohanje zadeve občinske skupščine.«

10 milijonov za otroško varstvo

Občinska skupščina v Trebnjem je sklenila najeti 10 milijonov dinarjev posojila za ureditev prostorov za otroško varstvo v Trebnjem. Otroški vrtec nameravajo imeti v prostorih stare osnovne šole, ki jo bodo predvidoma izpraznili med prihodnjim šolskim letom. Tudi na Mirni so kričeje potrebe po ustreznih ustanovi, vendar občani niso uresnčili sklepa, ki so ga sprejeli na zadnji javni tribuni. Dogovorjeno je bilo, da občinska skupščina pomaga, če Mirenčani preskrbijo prostore za otroški vrtec.

Motorist zadel kolesarko

Pred upravnim postopkom Pionir ob Ljubljanski cesti v Novem mestu je 1. avgusta ob 12.15 motorist Janez Vidic (motorist NM-11-15) trčil v kolesarko Anico Osolnik. Osolnikova se je pravilno pripeljala po Ljubljanski cesti, motorist pa z naprednostne ceste. Osolnikova je padla in si polko dovala stegno ter palec. Zdal se zdravil v novomeški bolnišnici.

MALI OGLASI V NAŠEM LISTU VAM PRINESEJO ZANESLJIV USPEHI

Novomeški taborniki v Dolenjskih Toplicah

»Ali boste prišli na naš zaključni tabori oženj,« me je vprašal taborni vodja Tone v razgovoru ob odprtem bazenu v Dolenjskih Toplicah.

Bol iz vladnosti kot zares sem objubil, da bom prišel, če bom dobil prevozno sredstvo. Ker druga vozila ni bilo na razpolago, som se poslužil tistega, ki vozi brez bencina. Vožnja z dvokolesom ob Krki nudi užitek, ki ga avtomobilist ne more biti deležen v taki meri. Preveč je drobnih let, ki se vrstijo ena za drugo v pot, ki se pokrajini Kot kolezar sem pestri pokrjalil. Kot kolezar sem jih lahko užival in hkrati obujal taboriščne spomine.

Pred desetimi leti smo taborili na Vinici. Bilo nas je 45. Nato se je leto za leto večalo število taborišč. V Koču ob Kolpi nas je bilo že 60. Tedaj sta bila vzporedno dva tabora. Naslednje leto pa smo začeli taboriti v dveh izmenah — tabor za medvedke in čebelice in tabor za tabornike nad 11 let starosti. Število taborišč je leta 1958 naraslo na 120 in po nekaj let ostalo na tej višini. Po tem se je začelo to število manjšati, tako da lani sploh ni bilo tabora medvedkov in čebelic, ta-

bora za članstvo pa se je udeležilo le 30 tabornikov in tabornic. Letos jih je taborilo v dveh izmenah 45, kolikor nas je bilo pred desetimi leti na Vinici. Letošnje taborenje je pripravila in izpeljala nova generacija, tako kot bi nikoli ne bilo tabornikov v Novem mestu.

»Člani taborniških klubov so objubili, da bodo prišli in pomagali. Pa nikogar ni bilo blizu! Tako sami smo prepričani,« je taborovodja med razgovorom očita-joče pripomnil.

Taborenje obeh izmen je sedaj mimo. Razne nevednosti bodo pozabljene. Izkušnje, ki so si jih nabrali taborovodja in redki sodelavci, bodo ostale in prihodnje leto bo delo uspešnejše.

V prvi izmeni so bili medvedki in čebelice šest dni nam je naga-žalo slabo vreme. Tedaj smo temeljito izkoristili velik šotor, ki nam ga je dalo na razpolago DPM. V tem šotoru so se igrali, izdelovali razna ročna dela in gledali improvizirane lutkovne predstave. Ko je nastopilo boljše vreme, smo hodili v naravo in se kopali v odprtem bazenu zdravilišča. Skoraj vsi neplavači so se naučili plavati. Za nočne straže so se otroci sami ponujali. Enourna straža jim je bila premalo, zato smo uvedli dveurno izmeno. Doživeli pa smo tudi neprijetnosti! Nekaj domačih fantov je iz objektivnosti ponoči napadlo tabor in raztrgalo zastavo. Večina domačinov pa nam je bila naklonjena. Zelo radi so prihajali k tabornim ognjem in se pogovarjali z nami, ko smo na sprehodnih opazovali delo na polju.

V drugi izmeni smo dobili za sosede tabornike Dolomitskega oddela iz Ljubljane. Z njimi smo se dobro razumeli. Obiskali pa so nas tudi taborniki iz Splita, ki so taborili v Strugi. Naš taborni prostor jim je bil zelo všeč. Njihovo vodstvo je predlagalo, naj bi prihodnje leto napravili izmenjavo. Novomeški taborniki bi šli taboriti na njihov taborni prostor blizu Splita, Splitčani pa v Dolenjske Toplice.

Torej imajo že načrte za prihodnje leto! Tako je pravi! Tudi delovna akcija je na vidiku. Pri obratnji helmja, ki bo v drugi polovici avgusta, si bodo taborniki prislužili denar za tabornino v prihodnjem letu.

Zivljenje te organizacije je neprestano valovanje. Tabornišvo je v Novem mestu doživelo v desetih letih vzpon in nazadovanje, sedaj se začnejo novi vzponi. Ali bo hiter ali počasen, pa je odvisno od prizadevnosti mladih tabornikov in od uvidenosti in podpore merodajnih družbenih činite-
ljev.

M. D.

Dobro obiskana koč na Prehodavcih

V letih 1953 in 1954 so gradila zasavska planinska društva iz Trbovelj, Hrastnika, Radeč, Zagorja na Prehodavcih planinsko postojanko, ki so jo dali v upravo Radeččanom. Koča stoji blizu prvega Triglavskega jezera pod Vrščami na nadmorski višini 2050 m. Letos je preteklo 10 let, kar jo oskrbujejo, zato je bila 4. julija skromna proslava, na kateri je dolgoletni predsednik društva Koselj podal pregled dosedanjskega dela radeških planincev. Koča je na takem mestu, odkoder se lepo vidijo Triglav, Razor, Prisanek, Mangrt, Jalovec in drugi vrhovi. Od te kočice prideš na vrh Triglava v štirih do petih urah. Na Triglavu je bilo že okrog 50 radeških planincev, med njimi tudi 14 planincev iz Loke. Lani je kočico na Prehodavcih obiskalo nad 200 turistov, med njimi tudi več kot 100 tujih. Letos jo je že v prvem sezonskem mesecu obiskalo 950 planincev, od tega 85 inozemskih. Vreme je zelo ugodno, zato je obisk tako dober.

S. Sk.

Sevniško prvenstvo v streljanju

26. julija je občinski strelski odbor iz Sevnice organiziral na strelišču v Krškem občinsko tekmovalno. Tekmovalce so ekipe gozdnega obrata, Kopitarne in mizarske zadruge. Z malokalibrsko puško je bila najboljša uspešna ekipa na SD »Stila« iz mizarske zadruge, ki je dosegla 715 krogov, skupina »Heroj Marok« iz gozdnega obrata je zbrala 578, ekipa Kopitarne pa 550 krogov. Zmagovalna ekipa je prejela pokal in trajno last, ostale ekipe pa diplome. Najboljši posamezniki, ki so streljali z malokalibrsko in vojaško puško, so bili: Stane Bunda (SD »Stila«) 429 krogov, Tone Flaš (SD »Stila«) 356, Alojz Znidaršič (SD »Stila«) 317, Ivan Novak (SD »Heroj Marok«) 299 in Ernest Plazar (SD »Heroj Marok«) 286. Zmagovalec je prejel pokal. Za občinski praznik se bodo sevniški strelci pomerili v tekmovalju z zračno puško za prehodni pokal občinske skupščine.

I. N.

Gradac zmagal v šesteroboju

Šesteroboju v malem nogornetu v Gradcu, ki je bil organiziran 26. julija v počastitev tamkajšnjega krajevnega praznika, se je udeležilo šest ekip. Zmagali so mladinci iz Gradca, drugi je bil Partizan iz Metlike, tretje pa moštvo MDB Janka Stariha. 4.—6. mesto si delijo: Gradac II. (člani), Ormoelj in Gradac III. V prijateljski tekmi pa so mladinci Gradca premagali MDB Moša Pijade z 2:1.

P. R.

Ne tarnajte, da iz vaše občine ni dovolj članov v komunistem glasilu! Raje se odločite in napišite primeren prispevek, ki bo koristil vsem

Trnovo, Invalid (N. g.), Jadran (Lj.), Poštar (Lj.), 5. CELULOZAR (KRŠKO), Soča, 7. ŽELEZNICAR (NOVO MESTO), Prvčina in Modri val (Koper). Teh devet ekip se je plasiralo na državno prvenstvo dvojice, ki bo 15. avgusta v Ljubljani. (en)



Brežiška »črnomska odprava« v Djerdapu

Brežiški splavarji so v torek, 28. julija, pozno popoldan zapustili Beograd. S tem je bilo končano potovanje po Savi in se je pričela nevarna pot po Donavi. Vsekakor pot do Beograda ni bila taka, kot so si jo zamišljali, saj so že pri Sisku doživeli prvi mokri krst.

Hudo neurje, v katerem se je utrgal oblak prav nad tem področjem, je zajelo splavarje na sredini Save. Močan veter jim je odtrgal jadro in skoraj odnesel šotor, splav pa je odnesel k obali, kjer je obitjal med dvema drevosoma. Ker teče Sava skozi Slavonijo zelo počasi, so morali voziti tudi ponoči. Zaradi megle pa so se ob pol dvanajstih ponoči zaleteli v pontonski most pri Jasnovcu. Steklenica pristne slovenske slivovke je skupini dežurnih delavcev dala toliko moči, da so splov kar hitro rešili iz železnih klešč. Kmalu zatem so se splavarji privezali za tanker »Zeta«, najstarejši plavni objekti Dunavskega Lloydja iz Siska, ki jih je potegnili vse do Beograda, kamor so prispeli v četrtek, 23. julija. Tu so morali ostati nekaj dni, ker so čakali na turški vizum.

V Beogradu je bilo končano potovanje tudi za člana odprave Maksa Topliška ml., ker mu je potekel letni dopust. Te dni je že prispel v Brežice, poln lepih vtisov, katere bo bralcem našega lista natančneje posredoval. Dvočlanska odprava pa te dni potuje skozi Djerdap in bo v nekaj dneh zapustila Jugoslavijo. — Na sliki: splavarji med vožnjo po Savi.

OSKAR GERJEVIC

Srečno letovanje otrok v Fazanu

V Fazanu, dvajset minut oddaljenem kraju od Portoroža, preživlja v počitniškem domu Rdečega križa 50 otrok iz novomeške, trebanjske in črnomajske občine prijetne počitnice. Živijo pravo kolektivno življenje, našli so si prijatelje in imajo toliko dela in pogovorov, da se domov ne utegnejo psati.

Prva dva dneva so imeli nekateri domotožje. Prvič so tako daleč zdoma. Nekateri so pisali žalostna pisma domačim, naj jih pridejo obiskat. Neke dečke si je izmislil pravo zgodbo, češ da mu je neka leta na kopališču rekla, da so njegovo mamo odpeljali v bolnico in mora takoj domov. Po nekaj dneh pa vsega tega ni bilo več in se je v domu razpaslo le veselje.

Sam dom stoji na samem in je odmaknjen od prometa. Vse je prostorno in čisto. Pred hišo je igrišče ter vrt, na njem pa šest šotorov za starejše dečke. Hrana je obilna in dobra. Otroci jo dobe pri vseh obrokih, kolikor želijo. Zivljenje teče po ustaljenem dnevnem redu. Kopljemo se vsak dan, pogosto dvakrat dnevno, hodimo na izlete v bližnje okolice in tako utrjujemo zdravje. Ob večerih je prijetno. Takrat se oglasi harmonika. In kako so otroci šele nad morjem navdušeni! Najsrečnejši so, ko pride čas popoldanskega počitka. Četudi so potrebni počitka, jih postelja nič ne mikla.

24. julija so nas obiskali predstavniki Rdečega križa iz Beograda, Ljubljane in Kopra ter zastopnik organizacije CARE iz ZDA, ki pomaga s hrano. Ameriški predstavnik je dejal, da ugotavlja po razpoloženju, da se otroci dobro počutijo in da imajo dobro vod-

I. M.



S TABORA POGT NOVO MESTO v Dol. Toplicah: v odprtem bazenu zdravilišča so se ob dopoldanskih urah neplavači naučili plavati, plavači pa so se izpopolnjevali v crawlju. Crawl je najbolj ekonomičen način plavanja, ki so ga od prebivalcev otokov na Tihem oceanu povzeli športni plavači po vsem svetu (Foto: Tone Kranjc)

Kolesarji dirke »PO JUGOSLAVIJI« — v Novem mestu!

Pisana karavana kolesarjev dirke Po Jugoslaviji bo v soboto, 8. avgusta, prispela v Novo mesto. V izredno zanimivi posamični vožnji na kronometer od Ljubljane do Novega mesta bomo videli pri delu Valentiča, Škerija, Boltežarja in ostale domače in tuje ase. V Novem mestu bomo videli res kvalitativne kolesarje, saj jih je že zdaj ostalo od začasnih 140 le 80. Prvi tekmovalci bodo privozili v cilj okrog 10:30 ure, favoriti, ki bodo startali zadnji, pa nekaj deset minut kasneje.

Opozarjamo mladino in ljubitelje kolesarskega športa, da ne zamudijo te zanimivosti. Torej: dopoldne ob pol enajstih bo cilj etape Ljubljana—Novo mesto, popoldne ob pol štirih pa bo start etape Novo mesto—Zagreb.

Gelb iz Krškega — prvak Dolenjske v balinanju

V nedeljo je bilo v Kočevju prvenstvo posameznikov Dolenjske v balinanju. Udeležilo se ga je osem najboljših posameznikov: 4 iz Novega mesta, 2 iz Kočevja, 1 iz Krškega in 1 iz Trebnjega.

Rezultati finalnega tekmovalnega najboljših četvorice so bili naslednji: Gelb : Mraz 13:9, Legiša : Pušnar 13:5, Mraz : Pušnar 13:5, in v odločilni borbi za prvo mesto Gelb (Celulozar, Krško) : Legiša (Železnikar, Nm) 13:6. V borbi za drugo mesto, ki je dajalo pravico igranja na republiškem prvenstvu, je Legiša premagal Mraza s 13:9. Vrstni red: Gelb, Legiša, Mraz, Pušnar, Skrij, Stalcar, Strnad.

Tekmovalje je bilo na novem dvosteznem igrišču ob Rini, zanimanje za tekmovalje je bilo precejšnje, vremenski pogoji pa ugodni, ker je dež začel šele po zaključku tekmovalja.

Prejšnjo nedeljo je bilo v Novi Gorici republiško prvenstvo balinarjev v dvojicah. Tega tekmovalja sta se udeležili dve dolenjski dvojici. Obe sta se odlično uvrstili. Vrstni red je bil sledeč: Partizan

OSNOVNA ŠOLA V VAVTI VASI razpisuje dve delovni mesti za **šolske snažilke**

Nastop službe 1. septembra letos. Prijave vložite na šolski odbor v Vavti vasi, oddajte jih pri upravitelstvu šole, kjer je tudi na vpogled delovni poslovnik za šolsko snažilko.



Le pogledite jih, marljive novomeške čebelice, kako so v Dol. Toplicah na taboru pridno vadile postavljanje šotora, da bi popravile spodrsrlaj v Škofji Loki. Tam so na okrajnem taborniškem mnogoboju postavljale šotor 4 minute, zdaj pa ga postavijo in napnejo v dobrih 2 minutah! (Foto: Tone Kranjc)

RADIO LJUBLJANA

- VSAK DAN:** poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.
- PETEK, 7. AVGUSTA:** 8.35 Iz naše starejših glasbe. 9.00 Pionirski tednik. 11.15 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Julija Smole: Uvajanje novih sadnih sort v naš sortiment. 14.05 Glasbeni avtomat. 16.00 Vsak dan za vas. 18.10 Promenadni koncert. 20.00 Trideset minut v studiju. 21.15 Oddaja o morju in pomorskihakih.
- SOBOTA, 8. AVGUSTA:** 8.05 O otrocih in zanje. 9.30 Zabavna glasba iz Sovjetske zveze. 10.35 Pesmi in piesti jugoslovanskih narodov. 11.15 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Gvido Fajdiga: Pravilno posravljanje otave. 14.05 Ljubiteljem domačih napevov. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.05 Gremo v kino. 18.45 Novo v znanosti. 20.00 Lepe melodije. 20.30 Sobotni večeri v naših krajih. 22.10 Oddaja za naše izseljence.
- NEDELJA, 9. AVGUSTA:** 8.00 Mladinska radijska igra »Sivko« iz Jadrana. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 10.00 Se pomnite, tovariši... 11.15 Vedre melodije z zabavnimi orkestri. 14.05 Ljubiteljem domačih napevov, pozdravljajo. 13.30 Za našo vas. 14.15 Popularen opoldanski koncert orkestra RTV Ljubljana. 16.00 Humoreska tega tedna »Hišni škrat«. 20.00 Peter Ilič Čajkovski: Trnjulčica. 22.10 Godala v noči.
- PONEDELJEK, 10. AVGUSTA:** 8.05 Domače polke in valčki. 9.00 Za mlade radovedneže. 11.15 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Jože Maček: Odpornost koruznih hibridov za boleznim. 14.05 Glasbeni avtomat. 15.45 Igra pihalni orkester LM. 17.05 Poletni sprehođi. 18.45 Na mednarodnih križ-potjih. 20.00 Revija slovenskih izvajalcev zabavne glasbe. 22.10 S popevkami po svetu.
- TOREK, 11. AVGUSTA:** 9.30 Z ansamblom Mojmirja Sepeta. 10.15 Z opernimi pevci po svetu. 11.15 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN
- MARIJAN SONC:** — Uspeh, ki smo ga dosegli na Jesenicah, še ni rezultat borbenosti in homogene igre, ampak rezultat rutine igralcev, ki že dolga leta gojijo ta sport. Uspeh je po mojem mnenju je polovičen, ker smo vse do zadnje igre igrali lepo in v estareme stilu, zadnjo tekmo s Kanalom pa smo izgubili in s tem zapravili simpatije, ki smo si jih prej pridobili pri gledalcih.
- IGOR PENKO:** — Odbojarska turnirja tako v Novem mestu kakor na Jesenicah sta pokazala na dve stvari: da je stara garda novomeških odbojkarjev prikazala na trenutke prav zelo igro na ravni zvezne lige in drugič, da se brez rednega in sistematičnega treninga ni nadejati uspehov, kakršnih je imela novomeška odbojka nekoč. Trenersko mesto sem prevzel junija z željo, da bi po svojih najboljših močeh dvignil novomeško odbojko na višjo raven, vendar v tem kratkem obdobju še nisem uspel uresničiti svojih zamisli. Upan pa, da mi bo s podporo vodstva TVD Partizan in resnostjo igralcev, ki imajo voljo do rednega treninga, uspelo do spomladani sestavitvi moštvo, ki bo spet lahko ogredo dlani novomeških ljubiteljev odbojke ter se borilo za ponoven vstop v zvezno ligo.
- J. G.**
- inž. Dragan Honzak:** Možnost pridelovanja marelic v SRS. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.05 Poletni sprehođi z zabavnimi orkestri. 18.10 Koncert po željah poslušalcev. 20.20 Radijska igra »Slepe miša«. 22.10 Plesna glasba.
- SREDA, 12. AVGUSTA:** 9.00 Svet skozi sončna očala. 10.30 Človek in zdravje — dr. Danijela Pogacar: Obnavljanje kože. 11.15 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Milan Novak: Uvajanje sodobnih strojev v vinogradih. 14.05 Glasbeni avtomat. 15.40 Komorni zbor RTV Ljubljana poje skladbe starih mojstrov. 17.05 poletni sprehođi z našimi solisti. 18.45 S knjižnega trga. 20.00 Iz naših studiev. 21.00 Umberto Giordano »Andre Chénier«.
- ČETRTEK, 13. AVGUSTA:** 8.25 Češkoslovska zabavna glasba. — 10.15 Z domačih opernih odrov. 11.15 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Janez Titovec: Mail gledalci pozročiteljji skode na gozdnem drevu. 14.05 Svedske in finske narodne. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 18.10 Turistična oddaja. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 7. avgusta — Kajetan Sobota, 8. avgusta — Miran Nedelja, 9. avgusta — Janez Ponedeljek, 10. avgusta — Lovrenčič Tork, 11. avgusta — Veseliko Sreda, 12. avgusta — Klara Četrtek, 13. avgusta — Lijana

ZAHVALE

Ob prerani smrti moža in očeta JANEZA TRKOVNIKA iz Zeljn se zahvaljujemo sosedom, vaščanom, g. župniku, tovarišu Vidrihu za poslovalne besede in kolektivnu pomoč, kakor tudi vsem ostalim, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti.
Zaljubljeni: žena Kristina, sinova Jože in Janko z družinama, hčerke Milaeva, Betka in Milena ter Mica in Kristina z družinama.

KALOGLASA

DEKLISKO KOLO prodam. Jevšek, Adamičeva 2, Novo mesto.
6 AZ PANJEV bebel prodam all zamenjam za deske. Smilheiska cesta 4
PRODAM TAKOJ VSELJIVO dvosobno stanovanje v Metliki. Franc Bohle, Cankarjeva 6, Metlika.
HISICO z velikim novim gospodarskim poslopjem, 2,5 ha zemljišča (tudi vinograd) dajem v najem v neposredni bližini rudnika Senova. Naslov v upravi lista (459-64).
POCENI PRODAMO lesen pult, dolg 3,80 m, širok 0,56 m in visok 1,10 m z ultrapas ploščo. Naslov v upravi lista.
PRODAM železni ročni voziček, nosilnost do 100 kg. Naslov v upravi lista.
KMETOVALCI! Za bukova drva zamenjam več kosov zelo dobro ohranjene moške in ženske oble-

ke za jesen in zimo ter več parov močnih čevljev. Naslov v upravi lista.
SPREJMEM VEC VAJENCEV in pomočnikov za soboslikarsko in plesarsko stroko. Hrana in stanovanje zagotovljena. Ferdo Tomazin, Ribnica na Dol.
FRIZERSKO VAJENKO sprejemem. Frizerski salon »Fankas«, Ljubljana, Zaloška 27.
HRANO IN STANOVANJE nudim ženski, ki bi v izmenil pazila na otroka. Naslov v upravi lista (457-64).
NA POTI OD RUDNIKA do kolesarskega servisa sem izgubil svilen dežni plašč. Poštenega najditelja prosim naj ga proti nagradi vrne Francu Turku, Salka vas 53 — Kočevje.

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATINA! Desetstiči vaših sotrpilov, ki so kakor vi bolehal na želodec, jetnih, žolču in črevesju, so se pozdravili z učinkovitim pridnim zdravilom: rogaškim DONAT vrelcem. Vprašajte zdravnika! Zahtevajte DONAT v svoji trgovini, te pa ga dobe v Novem mestu pri podjetju HMEJLNIK, telefon 21-129 in STANDARD, tel. 21-158.
POSOJILO NUDIM osebi, ki bi nudila družinsko stanovanje v bližini Novega mesta. Naslov v upravi lista (463-64).

KINO

Brežice: 7. in 8. 8. ameriški barvni film »Razbitine ladje Mary Dira. 9. in 10. 8. angleški barvni film »Helonia. 11. in 12. 8. nemški film »Plamankas.
Brod na Kolpi: 8. in 9. 8. francoski film »Slepi potnik.
Crnomelj: 7. in 8. 8. ameriški barvni film »Vprašaj katerokoli. 11. 8. nemški film »Deserterski. 12. 8. ameriški barvni film »Povratek v mesto Peyton.
Dol. Toplice: 8. in 9. 8. nemški film »Tisec oči dr. Mabuza.
Kostanjevica: 9. 8. ameriški film »V znak Zoroas. 12. 8. nemški film »Satan mami iz ljubimljice.
Metlika: 8. in 9. 8. francoski film »Uzda na vratus. 10. in 11. 8.

ameriški film »Nesrečni živnozdravniki. 12. 8. francoski film »Maček pod čeladno.
Mokronog: 12. in 13. 8. ameriški barvni film »Konjeniki.
Novo mesto — »Krkas: od 7. do 10. 8. ameriški barvni film »Semmenj v Texasu. 11. in 12. 8. poljski film »Nož v vodii. 13. in 14. 8. jugoslovansko-nemški film »Otoka.
Osilnica: 9. 8. slovenski film »Tistega lepega dne.
Predgrad: 9. 8. španski barvni film »Matl, poslušaj moje peseme.
Kočevje — »Jadrans: od 7. do 9. 8. angleški barvni film »Skriv-

nostna ciganka. 10. in 11. 8. angleški film »Okus po medu. 12. in 13. 8. francoski barvni film »Ženska je ženska.
Ribnica na Dol.: 8. in 9. 8. francoski film »Ljubezen pri dvajsetih.
Sevnica: 8. in 9. 8. angleški film »Vso dolgo noč.
Sodražica: 8. in 9. 8. ameriški film »Plavi angeli.
Stara cerkev: 8. in 9. 8. sovjetski barvni film »Evgenij Onegin.
Straža: 8. in 9. 8. ruski film »Nebo ključ.
Trebje: 8. in 9. 8. francoski film »Ti si moje življenje.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATIČNI URAD NOVO MESTO

V času od 27. julija do 3. avgusta je bilo rojenih 15 dečkov in 10 deklic. Poročili so se: Stanislav Zagar, delavec iz Mirne peči, in Antonija Lah, poljedelka iz Ljutomerja; Alojz Bačar, zidar z Vrha pri Dolju, in Marija Juršič, poljedelka iz Vel. Cerovca; Simon Simoniti, absolvent prava, in Helena Vesel, zdravnica, oba iz Ljubljane; Franc Bedek, mizar z Dol. Straže, in Emilija Kulovec, delavka iz Uršnih sel; Jože Hut, uslužbenec iz Dol. Toplic, in Amalija Sall, uslužbenka iz Vavte vasi.
Umrlj so: Ferdinand Malnar, upokojenec iz Brestanice, 57 let; Janez Trkovnik, delavec iz Zeljn, 46; Matija Vidmar, kmet iz Oskoršnice, 82; Ančka Klemenčič, krojačica iz Regerče vasi, 25; Jožefa Bartol, ubitkarica iz Birčne vasi, 68; Jože Lenart, krojač iz Smolenje vasi, 82 let.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jozefa Erjavca iz Sel — Janeza, Tončka Meseje, dca iz Mršce vasi — Marjana, Terezija Zgonc iz Šentruperta — Bošjana, Katica Crnič iz Pribinec — Heleno, Amalija Berk iz Bištrice — Marjeto, Neža Povše iz Uršnih sel — Francija, Darinka Tisu iz Hrastovice — Darinko, Dragica Krivošič iz Zabe vasi — Andreja, Milka Skubic iz Gornje Prekope — Simono, Justo Pavlič iz Šentjerneja — Marja, Antonija Vranšič iz Tribuč — Marijo, Marija Kočvar iz Kočevja — Milko, Barica Kmečič iz Crnomlja — Irena, Bernarda Petrič iz Gradaca — dečka, Kristina Goranc z Vrha — dečka, Stanislava Malešič iz Radovič — dečka, Kristina Zore iz Bognče vasi — dečka, Terezija Banič iz Gornjih Jesenic — dečka, Ivanka Zagorc iz Dolnjega Vrhpolja — deklico, Panika Zagorc iz Pahe — dečka, Marija Vrtačič iz Gornje Gomile — dečka, Anica Čurk iz Loke — dečka, Tilka Hudorovac z Planine — deklico, Marija Klobučar iz Plemberka — dečka, Angela Gorenc iz Regrče vasi — dečka, Marija Vidmar z Rošič Vrha — deklico, Angela Groblar iz Gorenje Pahe — dečka.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Milena Rudman iz Skopci — Janija, Terezija Kodrič iz Dobrave — Jozeta, Nežla, Umeš iz Piršenberga — Slavka, Milka Kržan iz Malega vrha — Ivana in Stanika, Stefka Simčič iz Pečic — Verico, Ida Drešar iz Senuš — Bojano, Terezija Vidmar iz Canja — Francija, Marta Prah iz Ledine — Antona.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Danica Bec, žena delavca iz Šentjanža, je padla z voza in

si poškodovala glavo; Marija Barle, upokojenka iz Ljubljane, je padla in si zlomila nogo; Martin Penc, vnuč posestnika iz Dolnjega Maharovca, je padel in si poškodoval levo roko; Ivo Pavlovič, delavec iz Žuničev, je padel s kolesa in si poškodoval glavo; Ana Stefančič, žena upokojenka iz Trnovca, je padla po stopnicah in si poškodovala glavo.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franciško Medved, posestnik iz Podbranskega, je pičila kača v levo nogo; Jelka Lóve, upokojenka iz Hrastine, si je zlomila levo nogo; Albert Sparaki si je zastrupil stegno leve noge; Franc Omerzu, kovač iz Malega Kamna, se je zboldel na žebelj v kazalec desne noge; Neža Umeš, žena delavca z Malega vrha, je padla s kolesom in si poškodovala obraz, levo roko in levo nogo; Vinko Cernelič, delavec iz Hrastja, je padel s hmeljske žitnice in si poškodoval trebuh in hrbtnico; Ana Kovačič, upokojenka iz Lenarta, je padla z lestve in si zlomila levo nogo; Valentin Kralj, vnuč posestnice iz Dednje vasi, se je usekal v levo nogo.

Matični urad Šentrupert

Julija ni bilo na območju tega matičnega urada ne rojstev in ne smrti. Poročila pa sta se Stanislav Breenkar, delavec iz Drape, in Marija Brnar, poljedelka s Homa.

NESREČE

Osební avto v tovarnjak

Milan Bižič voznik osebnega avtomobila CH-11478, je 1. avgusta ob 11.55 na avtomobilski cesti pri vasi Podgračeno zadel tovarnjak NM-20-03, ki ga je vozil Ivan Segina iz Ločne pri Novem mestu. Do nesreče je prišlo, ko je hotel Bižič prehitovati, tedaj pa je pripeljal Segina in sicer iz nasprotni smeri. Kljub zaviranju se vozniku osebnega avtomobila ni posrečilo, da bi se izognil nesreči. Pri trčenju je iz njegovega vozila izpadla stopnica in se laže ranila. Gmotno škodo na osebnem avtomobilu so ocenili na 800.000 dinarjev, na tovarnjaku pa na 300.000 dinarjev.

Ogenj v osebnem avtomobilu

Alojz Dvojnar, ki je 1. avgusta zvečer potoval po avtomobilski cesti, je pri Kartelovem opazil, da se je vnel njegov osební avtomobil D-C-1869. Ogenj je povzročil kratak stik na električni napeljavi. Priselni voznik je uspel požar omejiti, tako da je škoda za blizu 200.000 dinarjev.

Jože Martinčič spet med nami

Ze dobrih 10 dni je s člani svoje družine spet na oddihu v priljubljenih Smarjeških Toplicah naš dobri znanec, prijatelj, dolgoletni naročnik našega tednika in eden najzvestejših dolejnjskih rojakov, tovariš JOŽE MARTINČIČ iz Severne Francije. Balj smo se že, da ga ni huda bolezen po treh mesecih letošnje zime za dalj časa prikovala na postelji, toda spet je zmagala njegova neuklonljiva volja, veselje do življenja in ljubezen do bližnjih. Zvedeli smo, da so ga rojaki iz številnih krajev v Pas-de-Calais obiskovali tudi med boleznijo z najrazličnejšimi prošnjami. Ko pa nam je pred tedni pisal o obisku tovariša Mihe Marinka med rudarji v severnofrancoskih revirjih, smo vedeli, da ga bomo letos spet videli. Medtem je tovariš Martinčič že dvakrat obiskal naše uredništvo; drugič je bil v družbi s fotografom Viktorjem Lapornikom iz Lensa, ki

je tudi na oddihu v domačih krajih.

Spoštovanemu in dragemu gostu želimo, da bi si doma spet nabral kar največ novih



moči in se med nami kar najbolj prijetno počutil! To mu v imenu vseh prijateljev, znancev in tovarišev v stari domovini iskreno želj njegov
DOLEJNSKI LIST

VABIMO VAS NA OBIRANJE HMELJA,

ki se bo pričelo v ponedeljek, 10. avgusta 1964, zjutraj v Srebrničah.

- Prehrana in stanovanje preskrbljena.
- Zasluzek 100 din za nabrani škaš hmelja.
- Javite se v hmeljišču!
- S seboj prinesite košare in vreče.

KMETIJSKA ŠOLA GRM

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT KRANJ

sprejme na obrat ŽABNICO

15 pobiralk krompirja za dobo 3 mesecev

Zaželen je takojšnji nastop dela. Stanovanje in hrana sta preskrbljena na obratu. Plača po pravilniku o osebnem dohodku: 30 din od pobrane gajbe krompirja. Prevozni stroški od doma v podjetje bodo povrnjeni ob zaključku del.

Interesentke naj se javijo v kadrovski službi podjetja v Kranju, Cesta JLA 2 (nad kinom Center).

OBJAVE — RAZPISI

Razpis sklada za zidanje stanovanjskih hiš občine Brežice

UPRAVNI ODBOR sklada za zidanje stanovanjskih hiš občine Brežice razpisuje na podlagi 10., 43., 46. in 57. Člena Zakona o financiranju gradnje stanovanj (Ur. list FLRJ št. 47-752/59 in Pravilnik za zidanje stanovanjskih hiš občine Brežice po sklepu, sprejetem na seji 15. julija 1964.

VII. NATECAJ

Za dodelitev posojila iz sredstev Sklada za zidanje stanovanjskih hiš za dokončanje gradnje in večje adaptacije stanovanjskih hiš individualnim graditeljem na območju občine Brežice. Posojila bodo dobili naslednji interesi:

1. Za dograditev stanovanjskih hiš — individualnim graditeljem (transa 1964 — 12.000.000 din, transa 1965 — 13.000.000 din) — 25.000.000 din
2. Za večje adaptacije stanovanjskih hiš — individualnim graditeljem (transa 1964 — 3.000.000 din, transa 1965 — 2.000.000 din) — 5.000.000 din

Pogoji za najetje posojila so naslednji:

1. Vsak ponudnik mora prispjevati h gradnji kot svoj delež lastna sredstva v višini najmanj 20% invest. vrednosti objekta oziroma od predračunske vrednosti pri posojilih za večje adaptacije stanovanjskih hiš.
2. Če želi prosilec vložiti kot lastna sredstva vrednost do sedaj izvršenih del na stanovanjski hiši, mora biti objekt zgrajen najmanj do tretje gradbene faze.
3. Najnižja obrestna mera znaša 2%, najdaljši rok vračila 25 let za dograditve in 10 let za večje adaptacije stanovanjskih hiš.
4. Vsak prosilec je ob vložitvi ponudbe dolžan položiti varščino v višini 0,5% od zaprošenega posojila na depositni račun sklada 606-12-687-5 in to najkasneje do 31. 8. 1964. Odrezek o vplačani varščini je treba priložiti ponudbi. Če prosilec ponudbo umakne, zapade varščina v korist sklada.
5. Posojilo se lahko uporabi za gradnjo stanovanj na območju občine Brežice.
6. Prosilec mora priložiti ponudbi vso dokumentacijo, ki jo objavi Komunalna banka, ekspozitura Brežice. Ponudbe s prepisano dokumentacijo vložijo prosilci pri Komunalni banki, ekspozituri Brežice, najpozneje do 31. avgusta 1964 v zapечатni kuverti ali omotu. Na omotu mora biti označeno: »VII. natečaj stan. sklada občine Brežice.«
7. O izidu natečaja bodo ponudniki obveščeni v roku 14 dni po izidu natečaja z odločbami, če so bile njihove ponudbe sprejete, sicer pa s pisanim obvestilom.
8. Prednost pri natečaju imajo

člani ZB ter prosilci, ki imajo najboljše pogoje glede lastne udeležbe, obrestne mere, roko odplačevanja in rokov dokončanja zgradbe.

Natečaj se lahko udeležijo osebe v delovnem razmerju, osebe ki so po predpisih o socialnem zavarovanju izenačene s osebami v delovnem razmerju, osebni in družinski upokojenci, delovni invalidi, ki uživajo pravice invalidskega zavarovanja in osebe, ki uživajo pravice po predpisih o vojni in mirovni invalidih in po predpisih o udeleženi NOV.

Ponudbe na posebnem obrazcu z vso potrebno dokumentacijo je treba vložiti najpozneje do 31. avgusta 1964 na naslov Komunalne banke, ekspozitura Brežice. Po tem datumu vložene ponudbe in ponudbe z nepopolno dokumentacijo se ne bodo upoštevale.

Obrazce in vsa pojasnila glede dokumentacije, katero je potrebno priložiti ponudbi, dobe interesenti pri Komunalni banki, ekspozitura Brežice — ref. za stan. kredite

Sklad za zidanje stanovanjskih hiš občine Brežice

OBVESTILO

Uprava Splošne bolnišnice v Novem mestu

namerava ob 70-letnici bolnišnice izdati

publikacijo,

ki naj bi prikazala zgodovinski razvoj, sedanje stanje ter perspektivni razvoj bolnišnice.

Uredniški odbor prosi vse, ki bi lahko s slikami ali drugim dokumentarnim gradivom kakorkoli prispevali k osvetlitvi dogodkov v zvezi z razvojem bolnišnice pred in med vojno ter po osvoboditvi, da pošljejo svoje prispevke do 13. avgusta 1964 na naslov: Splošna bolnišnica Novo mesto, odbor za izdajo publikacij ob 70-letnici.

KRIVI SO STARŠI!

Prebivalci Vavte in Jurke vasi so bili zelo presenečeni, ko so v dneh po 26. juliju letos opazili škodo na hmeljišču ob cesti med obema vasema. Neki zlikovec je porezal nad 340 sadik in to v času, ko je začel hmelj zoreti. Škodo, ki jo je s tem povzročil kmetijski združenje Novo mesto, cenijo na več kot 600.000 dinarjev.

V preiskavi so ugotovili, da si je uničevanje hmelja privoščil neki mladoletnik iz Vavte vasi, ki še obiskuje osnovno šolo. Dejanje je storil 26. julija, po vsej verjetnosti pa ponoči. Deček je že večkrat odšel ponoči z doma, se družil z nekim vrstnikom in tako že pred tem zabredel v prestopke. Med drugim domnevajo, da je prav on porezal na neki njivi v okolici preteklo jesen več kot 100 koruznih stebel. Nemažkrat je ob različnih priložnostih jemal denar sosedom in svojemu očetu ter si kupoval igrače in cigarete. Preiskave so pokazale, da je imel mladoletnik zlasti precej prekrškov v zadnjem času.

Ob tej zadevi je seveda najbolj pretresljivo, da so starši vedeli za prestopke svojega mladoletnega sina, da pa so poskušali njegova dejanja dosledno tajiti. Fant je lahko po mili volji odhajal z doma in se vračal, kadar se mu je zdelo. Razen tega je marljivo prebiral kriminalne romane in podobne zgodbe, zanemarjal šolanje in se tako prepuščal sam sebi. Spričo pomanjkljive vzgoje staršev pravzaprav ni čudno, da je deček zabredel na kriva pota. Zlasti je to zaskrbljujoče, ker je še šoloobveznik in v taki stopnji razvoja, ko bi najbolj potreboval vzgojo. Kazno pa je, da se niso zanimali zanj. Nasprotno so mu s prikrievanjem in zatajevanjem njegovih dejanj pred sovaščani dajali potuho, ob kateri se je fantova čudna strast še razbohotila. Ugotovitev je zelo žalostna, najbolj žalostno pa je seveda to, da so starši posredno botrovali prestopkom svojega sina. Bržčas pa primer ni osamljen, saj bi podobne našli celo v istem kraju in še marsikje drugod.

DOLEJNSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: Občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gelnik (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, France Grivec, Miloš Jakopc, Jožica Teppey in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 30 din — Letna naročnina 1200 din, polletna 600 din; plačilna je vnaprej. Za tuzemstvo 2400 din — Tekoči račun pri podr. NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštini predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij na vračamo — TISKAR: Časopisna podjetje DELO v Ljubljani